

Mr. J. R. Rucienius
19235 Deuverland Ave.
Detroit, Mich. 48219

LKA

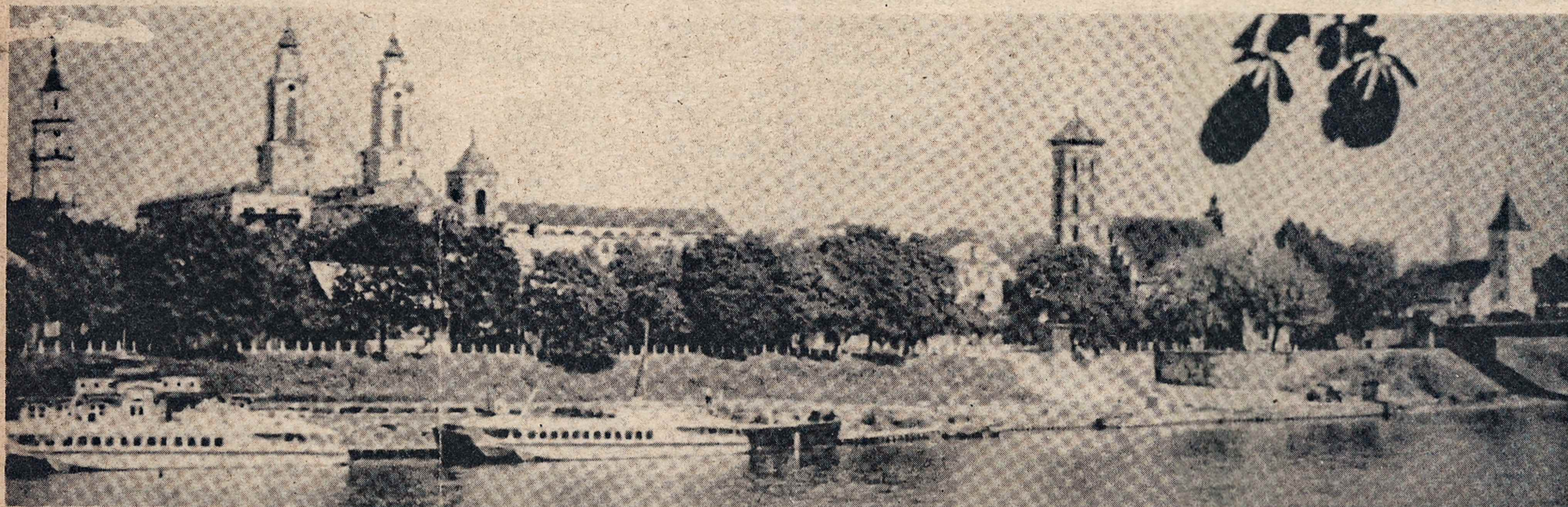
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montrealis • 1972. V. 31 • Nr. 1299

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

Kauno senojo miesto vaizdingi pastatai, minimi Lietuvos istorijoje

KAUNO ĮVYKIAI JAUDINA PASAULĮ

**LIETUVIAI KAUNE
REIKALAVO LAISVĖS**
- gegužės mėn. 14 ir 18-19
įvykiai:

Gegužės 21 d. rytą radijai ir popiet televizija JAV- se ir kitur paskelbė Associated Press agentūros žinią iš Maskvos-Kaune viešai susideginus jaunuoliui, sekė dviejų dienų riaušės. Agentūra paminėjo, kad jaunuolis Romas Talanta (ar Talanda -E.) susideginęs dėl "politinių priežasčių". Visiems aišku, kad jaunuolio žygis ir vėliau sekusios riaušės buvo naujas lietuvių pasipriešinimo okupantui prasiveržimas, protestas prieš religijos persekiojimą ir ryškus reikalavimas. dar prieš JAV Prezidento kelionę į Maskvą, lietuvių tautai suteikti laisvę.

Įvykių Kaune eiga:

Pirmieji JAV spaudos pranešimai apie riaušes Kaune, susidūrimus su milicija, pasirodė gegužės 22 d. Jie liudija, jog Vakarų spaudos atstovai apie įvy-

kus Kaune buvo paimformuoti, greičiausia, sekmadienį, gegužės 21., taigi dviem dienom po riaušių praslinkus.

"New York Times" pažymėta, kad "pagal patikimus šaltinius "tūkstančiai lietuvių jaunuolių praėjusią savaitę buvo susidūrę su sovietų milicininkais ir kariais. Tomis žiniomis riaušės prasidėjusios ketvirtadienį, gegužės 18, Romo Talantos laidotuvių metu. Riaušės įvyko ir kitą dieną, gegužės 19d. AP žinioje pažymėta, kad informacija telefonu buvo gauta iš Kauno ir gatvėse vykus susidūrimams, vienas, o gal du milicininkai buvę mirtinai sužeisti.

Protestas - Lietuvos jaunimo žygis:

"Daily News", New Yorko dienraštis, geg. 22 įdėjo Chicago Tribune atstovo Maskvoje Jim Yuenger plačią informaciją apie įvykius Kaune.

Iš šio korespondento aprašymo seka, kad Romas Talanta, fabriko darbinin-

kas ir vakarinių kursų studentas, sekmadienį, gegužės 14d., atvykęs į miesto sodą ties muzikiniu teatru (buv. Valstybės Teatro rūmams apsiypylė benzinu ir jį uždegęs, smarkiai nukentėjo ir mirė po dvylikos valandų.

Sodas ties teatru buvęs saugomas milicijos-jį pašalinusi sode padėtas gėlių puokštės. Svarbiausiai, kad visa tai įvyko dienosmis, kai sovietų įstaigos buvo susirūpinusios neleisti jokių demonstracijų artėjant prez. Nixono kelionei ir jo viešnagės Sovietų Sąjungoje metu.

Tačiau ryškus tautos protestas įvyko ir ypatingai svarbu, kad kaip Vakarai patyrė, protestą savo mirtimi išreiškė okupuoto krašto jaunimo atstovas. Laidotuvės buvo proga protestui:

Kaip minėta, Talantos laidotuvės vyko ketvirtadienį, geg. 18 d. ir jų metu įvyko dvi dienas vykusios riaušės, susidūrimai ne tik su milicininkais, bet ir su kariais. Maskvos pra-

nešime pažymėta, kad riaušės sukėlė "jauni nacionalistai", kad buvę suimti ilgaplaukiai jaunuoliai bei kiti "įtartini asmenys". Tai liudija, kad pagrindinis protesto reiškinys buvo jaunimas.

Pagal žinias, telefonu perduotas į Maskvą iš Kauno, geg. 18 d. laidojant Talantą, tūkstančiai jaunuolių prasiveržė Kauno gatvėse, šaukdami, "Laisvės Lietuvai".

Milicijai buvę sunku numalšinti itūžusią minią. Dėl to kitą dieną buvo pasiųsti "vidaus tarnybos" daliniai-juos jaunimas sutikęs su akmenimis bei lazdomis.

Šimtai suimtųjų:

Jaunimas rimtai susidūręs-tai liudija pranešimas, jog vienas milicininkas, sužeistas riaušių metu, mirė ligoninėje. Dar nebuvo aišku, ar miręs kitas milicininkas.

Po riaušių buvę keli šimtai suėmimų.

Būdingai dar tai, kad pranešimuose nurodyta: tie informatoriai, telefonu

pranešę Maskvoje gyvenantiems Vakarų spaudos ar radijo atstovams, pasiskundę, jog jiems buvo grasinama kalėjimo bausmėmis dėl tariamo sovietų valstybės šmeižimo, jei jie žinias perduosią į Maskvą. Bet jie grasinimų nepabūgo.

**VLIKAS IR ĮVYKIAI
KAUNE**

Vlikas, ryšium su įvykiais Kaune, skelbia: ši nauja ir netikėta lietuvių tautos pasipriešinimo okupantui apraiška reikalauja iš mūsų, išeivijoje, atitinkamo atgarsio. Todėl Vliko vadovybė, geg. 21 d. per radiją patyrusi apie Romo Talantos susideginimą ir vėliau Kaune vykusias dviejų dienų riaušes, kurių metu Lietuvai reikalauta laisvės, tuojau atkreipė dėmesį į reikalą ir kvietė mūsų veiksmus sustiprinti vedamą kovą prieš okupantą.

PETICIJOS PREZ.

NIXONUI

ALT Pirmininkas dr. K. Bobelis, lydimas dr. J. Ge-

Gilus troškimas laisvai ir nepriklausomai nuo bet kurių globėjų gyventi paskatino šios šalies žmones sukurti valstybinį gyvenimą. Neaprepiami žemės plotai, didžiais turtais palaiminti, davė prieglobstį įvairių tautų žmonėms, skirtingą tautinę istoriją, savitus būdus ir polinkius turėdami tie žmonės čia rado visas palankiausias žmogaus gyvenime sąlygas įsikurti ir užmiršti praeityje patirtus vargus.

Kanada pasirinko taikų ir ramaus gyvenimo kelią. Savo šalyje kanadietis nepailstamu entuziazmu dirba savo padermių ir savos valstybės naudai. Viena brangiau - šių šios valstybės pažymių, tai jos atsisakymas nuo bet kurių agresingųjų polinkių. Šios šalies žmonės tiki, jog jiems nieko netrūksta ir jie nesupranta kitų godumo siekti ar naujų žemės plotų ar dar didesnių turtų. Juk čia tiek daug dar visai neikiškų turtų.

Visai natūralu, kad kiekvienos tautos žmogaus čia išsikūrus savo širdyje pajunta kilnų troškimą ištikimai naujai tėvynei dirbti, besąlyginai linki jai gerbūvio ir džiaugiasi ta valanda, kada jam atėjo mintis surišti savo likimą su laisvę mylinčių žmonių šalimi.

Čia isikūrusieji lietuviai gal daugiau negu kas kitas įvertino pagrindines šios šalies nuotaikas, Lietuviuose laisvės troškimas pereina iš vienos kartos į kitą, niekada nenusilpdamas ir pastoviai rusenantis Lietuvos žmonių širdyse.

O jeigu atsiminsime praeito šimtmečio eigoje galinga Aušra pakilusi lietuvių tautos atgimimą, tai turėsime pripažinti, jog jis vyko žmonių išlaisvinimo nuobet kurios priaspaudos ženkle, buvo nušviestas tvirto demokratiškumo idėjomis. Troškimas Lietuvą matyti ne tik laisvą nuo išorinių priešų, kartu ir viltis savo tėvų žemėje įgyvendinti lygybės ir brolybės principus, niekada nesilpnėjo ir pasi-

liko toks pat gyvas, koks buvo anais tauriųjų tautos žadintojų neužmirštamais laikais.

Jaukiaipalanki šios šalies aplinka paskatino lietuvių entuziazmą veikti tautinėje dirvoje. Tokio kilnaus entuziazmo išdavoje akivaizdžiai matomos. Viešumoje pasireiškusių organizacijų aktingumas, patvarus darbas, sekmingas jaunimo brandinimas lietuviškoje dvasioje, tai reiškimai, kuriais galima didžiulotis.

Aktingai veikiantieji lietuviai pasinaudojo susidarusi klimato palankiomis sąlygomis ir sugebėjo įsteigti šį laikraštį, jau kelis dešimtmečius jį išlaikė ir vargingose materialinėse sąlygose, kiek jėgos leido, jį tobulino.

Brangu tai, kad subrendo leidinys, kurs turi aiškią kryptį, savo darbe vadovaujas nedvejojamai pobūdžio demokratinėmis idėjomis, nors formaliai nėra kurioje nors organizacijoje užsidaręs. Tai ryškus pasiryžimas susibaudusių veikliųjų tėvynainių turėti spaudos or-

ganą, kurs sujungtų laisvę mylinčius lietuvius bendram darbui.

Netenka laukti prieštaračių, jeigu pasakytum, kad tokią kryptį pasirinkęs laikraštis, turėtų su laukti visuotinio aktingųjų lietuvių pritarimo. Tai iš vienos pusės. O iš kitos pusės, tokio laikraščio uždavinys neatstumtini vieno viešojo darbo dalyvio, kuris jaučia vykdomų pastangų svarbą. Akivaizdoje kilniųjų uždavinių, atrodo, nebus sunku suprasti kas šio laikraščio praktikoje yra laikina ir greitai pamirštama. Jungiančios jėgos persvara neabejotinai bus vaisingesnė.

Visai vietoje galima būtų paminėti, kad atsiūrusią Lietuvą, mums svetimas žmogus savo laiku apibūdino kaip "Plunksna iškovota valstybė". O šiandien toji pati plunksna ne mažiau reikšminga. Ir ne bus banalu, jeigu pasakysim, kad mums reikia kovingų laikraščių. O jų kova turi būti nukreipta į lietuviškos dvasios stiprinimą.

KAUNO ĮVYKIAI... (Iš 1 psl.)

nio š.m. gegužės 17 d. lankėsi Baltuosiuose Rūmuose ir įteikė lietuvių peticiją su 75,000 parašų. Drauge įteiktas memorandumas, kuriuo ryšium su prez. Nixono kelione į Maskvą, prašoma atkreipti dėmesį į laisvės Lietuvai reikalą.

"LAISVĖS ŽIBURIO" lietuvių radijas New York'e ir Americans for Simas organizacija, dėję pastangas įtaigoti prez. Nixoną, kad jis keliuonės į Maskvą metu pareikalautų Simui Kudirkai laisvės, surinko daugiau kaip 17,000 parašų peticijai Prezidentui.

KAIP JIE AIŠKINA KAUNO ĮVYKIUS?

Viešame pareiškime spaudai sovietinis kalbėtojas Ivan Udalcov pasakė: - Romas Talandis (tai yra greičiausia jau tikra pavardė) būdamas psichiniai

nesveikas Kaune miesto sode apsiplęs žibalu susidegino. Po laidotuvių Kauno chuliganai išnaudojo tą progą ir sukėlė riaušes. Jie puolė saugumo policiją ir šaukė: -Laisvės Lietuvai".

- Lenkija Hitlerio tankų sugniuždinta išgyveno juodžiausias dienas. Kas galėjo bėgo nuo vokiečių. Į Lietuvą pateko 14 000 lenkų karininkų ir eilinių karių. Dabar tuos laikus prisimindamas, Piotr Lossoviski rašo, kad nepriklausomos Lietuvos laikais lenkų pabėgėlių būklė Lietuvoje buvusi daug geresnė negu Latvijoje, Vengrijoje ar Rumunijoje. Šio autoriaus žodžiais lietuviai vengė pykčio dėl Vilniaus okupacijos, nepriekaištavę ir rodę didelę užuojautą, ko jie tuo metu nesitikėjo, nelaimingams lenkams, skaudžiai karą pralaimėjusiems.

JAV Prezidentas R. Ninas 22 gegužio atvykęs į Maskvą buvo sutiktas oficialiai, bet be didelių iškilnių, net Brežnevas nedalyvavo jo sutikime, gal todėl kad rusai nemanytų, jog kapitalistinės šalies prezidentas priimamas Maskvoje labai jau iškilmingai.

Aerodrome žmonių nesimatė, o gatvėse, kurio mis svečiai važiovo, žmonės stovėjo sargybinių apstatyti.

Mašinos gatvėmis taip greit važiovo, kad nieko negalima buvo pamatyti.

Amerikiečiui žurnalistui viena moteris skundėsi: "Viską ką aš mačiau aplink tai sargybinius ir karinius. Kokia gi čia draugystė, kad negalima pamatyti Amerikos prezidento atvykusio pas mus į svečius." Vienas Amerikos žurnalistas paklausęs sargybinio, kodėl žmonės atėjusieji svečių pasitikti neprileidžiami arčiau Prezidento ir kodėl automobiliai taip greitai lekia gatvėmis? Sargybinis atsakė: "Tai daroma atsargų dėlei, nes to pageidavo Baltieji Rūmai."

Žurnalistas atsliepęs, kad panašus pageidavimas visai nebuvo.

Pasitarimuose pasirašyta daug pasižadėjimų:

Bendrai kovoti prieš ap linkos užteršimą.

Sveikatos srytyje prieš vėžį, širdies ligą, bendradarbiauti dangaus erdvės tvrinėjimuose ir svarbiau-

sia pasirašyta sutartis dėl strateginių ginklų gamybos sumažinimo.

Tuo tarpu Ni onienė su Brežneviene lankė mokyklas, universitetus kur vyko studentų akzaminai. Važinėjo Maskvos metro, lankė muziejus, baznyčias, cirką.

Prezidentas ir daugybė atvykusių amerikiečių, žiūrėjo baletą "Gulbių ežeras." Po spektaklio Ni onas pasakė, kad jis daug kartų matęs baletą "Gulbių ežerą", bet šis spektaklis geriausias iš visų jo matytų.

Teatre viena moteris iš publikos sušukusi angliškai: "Laisvės Vietnamui" Ji tuoj buvo išvesta iš salės.

Pasibaigus spektakliui, Ni onas norėjęs apsistoti ir pasisveikinti su žmonėmis, kurie gausiai veržėsi prie jo, bet apsauga apsupusi svečius, taip greit juos vedė prie mašinų, kad svečiai ir nepajuto, kaip sėdėjo jau automobiliuose ir vėl pašėlusiu greičiu važiovo Maskvos gatvėmis.

- Rašytoją Balį Sruogą Čikagos lietuviai rengiasi paminėti jo 75 metų gimimo sukaktuvėse, pastatydami jo veikalą "Kazimieras Sapiega".

- Generolas Kazys Mus-teikis, buvęs Krašto Apsaugos ministeris, Čikagoje išvyko į Š. Kryžiaus ligoninę sveikatos patikrinti.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir neleidžia neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

po chicagos dangum

MARIJOS AUKŠTESNIOJI MOKYKLA. Moksleivių dailės darbų paroda vyksta Balzeko muziejuje. Marijos mokykloje yra daug kūrinių padarytų mergaičių, kurie išdėstyti kordoriuose ir klasėse.

Geg. 10 ir 11 d. įvyko mokyklos talentų pasirodymas. Muzikos kūrinius išpildė C. Balchunas, S. Jackevičius, M. Buivydas, Rita Jackevičius, K. Brazdžionytė, K. Stasukaitis, J. Saliskas, J. Navickas. Dalis šių talentų pasirodė Lietuvių Televizijoje.

JAUNIMO CENTRAS. Tėvas Jonas Kubilius praneša, kad rugsėjo mėn. 10 d. bus iškilmingas naujo JC pastato patalpų atidarymas. Dar reikia lėšų, to-

dėl birže. 18 d. įvyks dovanų paskirstymo traukimas su menine dalimi.

JAUNIMUI PATARIMAS. Kai jaunimas susirinks į Čikagą, noriu patarti, kad be vyresniųjų, pažįstamų nesiblaškytų po miestą ypač nakties metu. Didelis pavojus yra mergaitėms dėl visokių iškrėpėlių. Štai nesenai vos 17 m. mergaitė, nors ir tėvams sakė, kad neeis iš autobusų stoties pažiūrėti miesto, o tačiau tai padarė ir jos lavonas buvo rastas. Ji nužudyta už 3 blokų. Todėl be artimųjų, tėvų, draugų, nevykit niekur. Dėl nakvynių J Gmetui, kas neturi, prašom skambinti 737-5803. **MŪSŲ MIRUSIEJI,** Vos 60 m. sulaukęs staiga 'atsi-

skyrė iš gyvųjų tarpo Pranas Uselis, gyv. Brighton Parke, Albertas Zakarka, Lietuvos vyčių veikėjas neteko savo motinėls, gyv. Amsterdam, N. Y., Rockforde mirė prieš kelius metus iš Lietuvos atvykusi Ona Pliopienė. Bal. 22 d. mirė kun. K. Kavaliauskas, gyv. Čikagoje, sulaukęs vos 61 m. amžiaus.

DRAUGO SUKAKTIS. Mūsų dienraštis "Draugas" šiais metais švenčias savo 60 m. gyvavimo sukaktį. Ta proga, geg. 28 d. Martinioue viešbutyje įvyks banketas su "Žibuoklių" seketu ir sol. Liudu Stuku iš New Yorko.

GRAŽUS MOTINOS PAMINĖJIMAS. Geg. 13 d. Pakšto salėje įvyko Anglijos Liet. klubo vakaras su menine dalimi, kuri buvo skirta Motinai priminti. Pilna salė, prie gražiai

papuoštų stalų, išklause jos vad. Conlisk pranešė, pirm. A. Lako trumpą žodį apie lietuves motinas. Programą parengė ir pranešė 2.100. Taip pat vedė mokyti. J. Juozapavičius. Moksleivis Noreikis deklamavo ir skambino pianinu, keturios sesutės Bilitavičiūtės išpildė kanklėmis 6 kūrinius, jaunutės mergaitės, Končiutė ir Burkaitė, viena pianinu kita akordeonu atliko keturius muzikos kūrinius, moksl. Kasparaitis grojo vargonais, o Kazytė Brazdžionytė dainavo solo. Vėliau sekė dovanų laimėjimai, šokiai su rožėmis, grojant B. Pakšto orkestrui. Pelnas skiriamas Anglijos liet. jaunimui, kelionėms į JK ir Tautinių šokių šventę.

LIETUVIAI POLICININKAI iš 13 tūkstančių Čikagos policininkų, yra ir keliolika lietuvių, kurie net turi įsteigę savo klubą. Polici-

kad ateity bus įvairių tautų policininkų, jau dabar negrų esą 2.100. Taip pat susirūpinta ir policininkų geresniu paruošimu.

PAGERBS NUSIPELNUSIUS SENUOLIUS. Balzeko Lietuvių Muziejaus rūpesčiu, birž. 17 d. JC ruošiamas 75 metų amžiaus pasižymėjusių lietuvių pagerbimas. Kviečiami visi lietuviai.

MŪSŲ ARCHYVAI. Čikagoje yra Pasaulio Lietuvių ir Muzikologijos archyvai. Prof. J. Žilevičius muzikologijos archyvu rūpinasi labai stropiai, nes jį jis ir įkūrė. Kitą archyvą ilgus metus tvarkė p. Liulevičius. Jam atsisakius, perėmė tvarkyti rašyt. p. Grincevičius. Jie abu bus perkelti į naujas patalpas Jaunimo Centre, kur LB ka lietuvių, kurie net turi turės mokėti už patalpas po 100 dol. mėnesiui.

B. Brazdžionis

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

SOVIETŲ INVAZIJA

Rusų karių įguly beveik nejautė, nes jos buvo toli nuo Panevėžio (Naujoji Vilnia, Gaižiūnai, Alytus), bet kai gegužės mėnesį spaudoje pasirodė sovietų kaltinimai mūsų vyriausybei dėl rusų karių "pagrobimo", tai visiems pasidarė neramu krūtinėje. Kasdien radijas pranešė vis blogesnes žinias, o birželio 14 d., vaikščiojant Respublikos g-vėje, išgirdom kaip perkūniją iš giedro dangaus – ultimatumas ir besąlyginė okupacija. Sustoję ir išsigandę žiūrime žemyn, neturėdami žodžių.

Ypač buvo susirūpinę, lyg nujausdami savo nelaisvę, žemės tvarkytojas Galvydis ir mokyklų inspektorius Skučas. Jie jau liepos mėnesį dingo be žinios.

Birželio 15 d. popietį iš Ukmergės g-vės pasirodė pirmieji sovietų tankai, ant kurių sėdėjo šalmus ant akių užsimovę mongolai. Tankai niekur nesustodami riedėjo skersai turgavietės į Smilgių g-vę, o vidury turgavietės prie paruošto kulkosvaidžio "budėjo" dulietuviai kareiviai ir leitenantas. Pravažiuojantieji rusai ir mongolai išgąstingai

žiūrėjo į tą kulkosvaidį, bet jie nereagavo, matyt, jie žinojo gen. Vitkausko tragikomišką įsakymą – apsaugoti "brolisšką" raudonąją armiją nuo vietos gyventojų išsišokimų...

Susirinkę žydai rėkė "ura", o kelios žydaitės mėtė gėlių bukietus ant tankų ir sunkvežimių sėdėjusiems raudonarmiečiams.

1919 m. lygiai toje pat vietoje mačiau, kaip Variakojo raiti kareiviai vaikė ir pliekė susirinkusius žydus, šūviams tratant, laukiant bolševikų, kurie veržėsi į miestą...

Anksčiau gen. Černius prieš vašių stalo atsargos plk. Žukui pasakęs: "Jūs 1919 m. nemokėsite kariavote, dabar būtų kitaip". Į tai Žukas atsakęs: "Dabar turite ginklavimosi valdyboje 19 akademikų, o mes tada turėjome tik vieną ir tą patį... Kleščinską, bet mes išlaikėme egzaminus, o kaip jūs išlaikysite, tai pamatysim..."

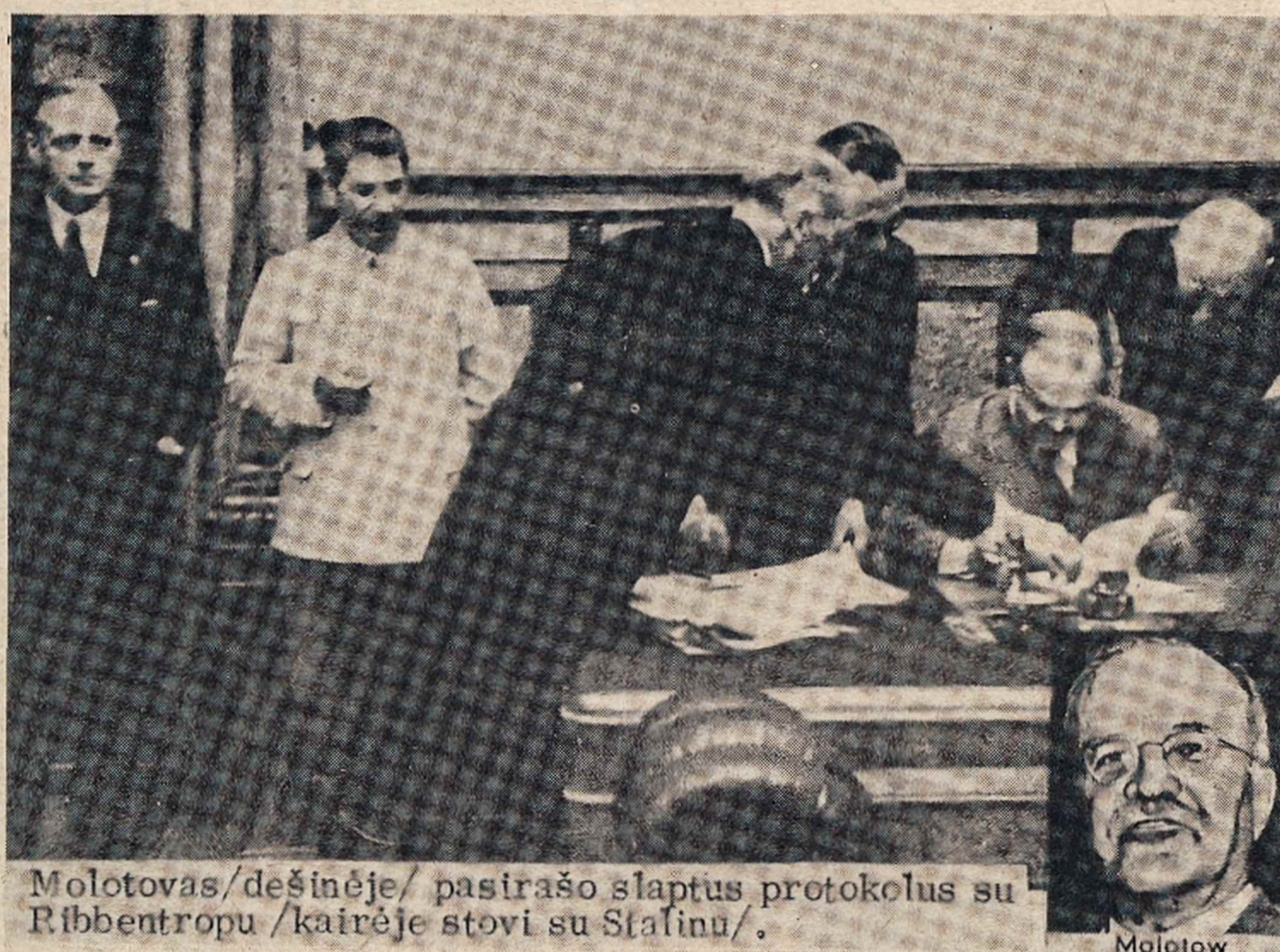
Nei Černius, nei Raštikis, nei Vitkauskas egzaminų neišlaikė. Raudonąją armiją sutikom kaip "išvaduotoją"...

Kai raudonoji armija pasirodė Panevėžyje,

je, vietos komunistai užpuolė kalėjimą, išlaužė duris ir išleido daug kalinių. Kalėjimo viršininkas Razminas iš išgąscio staiga mirė. Prie stoties matau nuovados viršininkas D. su keliais policininkais, revolverius atkišę, vejasi būrį pabėgėlių kalinių, kurie pasislėpė stoties pastatuose. Bent pusę kalinių buvo sugaudyta. Policija pareigas atliko iki galo, bet ji daugiausia ir nukentėjo.

Kelias dienas sovietų tankai dundėjo Pumpėnų plentu Pasvalio-Biržų link (invazija Latvijon), o viršuje skrido didieji lėktuvai, bet jų buvo mažai. Bent savaitę dvi gyvenimasėjo normalia vaga. Reikia pripažinti, kad raudonarmiečiai laikėsi labai drausmingai – jie mažai ir rodėsi viešumoje. Važinėjant po apskritį tarnybos reikalais daug kur matėme jų stovyklas daugiausia prie upių, kvadratu apstatytas tankais ir sunkvežimiais, o vidury palapinės.

Maždaug po savaitės ar dviejų lietuvių kariuomenė iš Pajuostės ir kitų kareivinių buvo iškelta kitur.

Molotovs/dešinėje/ pasirašo slaptus protokolus su Ribbentropu /kairėje stovi su Stalinu/.

Molotov

ATITAIŠYMAS

Radus Jūsų laikraštyje žinutę, kad šių metų gegužės m. 6 d. L. K. Mindaugo kuopos moterų sekcijos perrinkta valdyba, į kurią buvau ir aš išrinkta sekretorės pareigom. Prašau Jus maloniai atitaisyti – aš esu pasitraukusi iš moterų sekcijos ir iš sekretorės pareigų.

Aldona Sutkaitienė

NUMATOMAS LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS TARYBŲ POSĖDIS

Mūsų S-gos Tarybos pirmininkas v.s. A. Saulaitis, bebūdamas Čikagoje, tarp kitų dalykų aptarė su skautų vadovais ir LSS Tarybos posėdžio reikalą. Numatoma minima posėdį šaukti š. m. rugsėjo mėn. 2-4 dienomis Jungtinių Amerikos Valstybių rytuose, būtent: Bostone, Waterburyje, New Yorke ar Putname. Vietovei klausimas galutinai bus nustatytas kelių savaičių laikotarpyje.

Pagal mūsų s-gos statuto 18 str. posėdyje suvažiavime dalyvautų be tarybos narių visi renkamieji vadovai ir tarybos pirmininko kviesti asmenys. Tai būtų principinis ir labai svarbus suvažiavimas, kuris iš naujo galėtų praskaidrinti mūsų tautinių siekimų ir skautybės ugdymo uždavinius. Tai galėtų uždegti visus siekti tobulesnių ir gilesnių jaunimo auklėjimo bei veiklos metodų. Ten būtų galima, bendrai susirinkus, nustatyti gaires mūsų ateities žygiams, ten būtų galima praplėsti mūsų galvoseną ir pakelti dvasią pilnesniam ir prasmingesniau gyvenimui. Taigi suvažiavime turėtume dalyvauti visi kas gali.

Skautų s-gos tarybos pirmininkas jau kreipėsi atskiru pranešimu į tarybos narius bei kitus vadovus ir paprašė duoti pasiūlymus paruošiant darbotvarkę ir suderinant numatomą svarstyti dalykų medžiagą. Projektai turėtų būti patiekiami raštu trumpai, konkrečiai, aiškiai ir iš anksto.

Bus stengiamasi kaip galima sudaryti palankesnes sąlygas darbo posėdžiam. Turėtume visi taip pat pasistengti, kad suvažiavimas būtų nuotaikingai darbingas, sėkmingas ir reikšmingas mūsų ateities veiklai.

Dabartinis mūsų gyvenimas, ypač jaunimo reikaluose, iškelia nemažą problemų. Jas mums reikia būtinai ir nuodugniai pažinti. Tai yra neatidėliotinas ir gal net degantis reikalas. Susirinkti ir atsidėjus viską pasvarstyti ir paieškoti naujų kelių mums būtinai reikia. Todėl nežiūrėkim į mus skiriančius nuotolius ar kitas kliūtis. Suvažiavimui, kam reikia, būtinai atvykime.

Tarybos pirmininkas antru atskiru pranešimu kreipėsi į JA Valstybių Atlanto rajono vadovus bei suinteresuotus asmenis padėti greičiau surasti tinkamiausią vietovę. Šio rajono vadovai, reikia ma-

nyti, mokės susitelkti ir susiorganizuoti bei atlikti paruošos darbus suvažiavimui.

Visiems geriausios sėkmės.
L. E-tas

MOTINOS DIENOS MINĖ- JIMAS IR MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Š. m. gegužės mėn. 14 d. Londono lietuvių šeštadieninė mokykla suruošė Motinos Dienos paminėjimą visai Londono lietuvių kolonijai. Apylinkės valdyba ir mokyklos tėvų komitetas efektyviai paminėjimo suruošimą parėmė.

Visoms motinoms, gausiai atvykusioms į parapijos salę, buvo įteiktos raudonos rožės. Nuoširdžiausius sveikinimus perdavė Apylinkės V-ba, kun. klebonas ir mokyklos tėvų komitetas.

Kadangi su šia diena sutapo ir mokslo metų užbaiga, visiems mokiniams buvo įteikti pažymėjimai. Malonu priminti, kad visiems mokiniams buvo įteiktos ir puikios dovanos – lietuviškos knygos. Mokyklos 8-nerių metų kursą šiemet baigė 4-ri mokiniai. Jie gavo ypatingai gražias dovanas – neseniai išleistų lietuvių poezijos antologiją išleivijoje.

Meninėje dalyje mokiniai davė montažą – "Saulutę Debesėlius" – pagal poeto Leonardo Žitkevičiaus premijuotą eilėraščių knygą tuo pat vardu. Ši kartą mokiniai prabilo į motules tik vieno poeto žodžiais. Kai kurie jo eilėraščiai buvo ir scenizuoti. Motinoms tai paliko gerą įspūdį, nes mokykla pabandė plačiau išryškinti vaikų ir jaunimo poetą – Leonardą Žitkevičių.

Mokinių dainelės taip pat buvo skirtos Dienos reikšmei paryškinti. Mažųjų tautiniai šokiai, kaip ir visada, susilaukė gausių katučių.
L. E-tas

MICHELANGELO garsoji skulptūra "Pieta" sukurta 1498-1500 metais ir dabar esanti Romoje Šv. Petro Bazilikoje, kažkoks nepilnaprotis, kirviu taip sudaužė, kad labai sunku bus ją bepataisyti. Sužalotas Marijos veidas, nulaužtos Kristaus kojos ir ranka.

KFTVIRTOSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS sąmata siekia net devynias dešimtis tūkstančių dolerių, o jau trečioji 72 tūkstančius dolerių.

- ELIZABETH, Anglijos karalienė neseniai lankėsi Prancūzijoje ir buvo ypatingai nuoširdžiai sutikta. Surengtos iškilmės ir priėmimai turėjo tikslą ne tik pagerbti pačią karalienę, bet kartu ir parodyti abiejų šalių – Anglijos ir Prancūzijos glaudžius santykius. Tarp kitko tenka pažymėti, jog karalienė laikė savo pareigą taip pat aplankyti Windsoro hercogą, pastoviai gyvenantį arti Paryžiaus. Nes tik jam apleidus Anglijos sostą ir vedus išsiskyrusią amerikietę Valie, karalienės tėvas Jurgis Šeštasis galėjo užimti Anglijos sostą, gi jam mirus, jo duktė Elžbieta tapo karalienė. Windsor hercogas šiuo metu serga ir negalėjo atsikelti iš lovos aukštos viešnios sutikti.

INDIJOJE nuo didelių karščių ir sausrų mirė 400 žmonių. Miestuose, vanduo parduodamas pasakiškai brangiai.

VYTAUTAS BIELAJUS, žymus etninių šokių skleidėjas už didelius nuopelnus tautinių grupių srityje buvo pagerbtas plačiausiu mastu Houston, Tex. Iškilmingame parengime jis buvo pagerbtas, suteikiant jam vardą – Mister Folk Dance in Heritage 1972.

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso užsienio atstovų pakomisijos nariai. Iš k. į d. Kristina Stankaitė, Gailė Mariūnaitė, Vacys Garbonkus, Ramūnė Kviklytė, Audronė Gelažytė, antr. eilė iš k. į d. Milda Lenkauskienė, Asta Kleizienė, Jonas Totoraitis, Vita Vilutytė, Vida Kaulėnienė, Nijolė Diminskytė. Trūksta Danguolės Bielskienės ir technikinės komisijos narių: Danguolės Kviklytės, Vilijos Eivaitės, Audronės Šiuopytės ir Indrės Lukaitės.

Vida Čegyte ir Kristina Gedrimaitė – Gyvataro šokėjos.

Pabaltiečiai Jungtinėse Tautose

Pokalbis su UBA-BATUN prezidentu inž. K. K. Miklu

Inž. Kęstutis K. Miklas, Plainview, N. Y., UBA-BATUNo prezidentas.

Foto V. Maželis

K. K. Miklas, Plainview, N. Y., President of the United Baltic Appeal — BATUN (United Baltic Appeal to the United Nations).

Apie BATUN, NewYorke labai aktyviai veikiančią pabaltiečių organizaciją, nekarta esame rašę LD žurnale, dėję net ištus reportażus. Neretai pasinaudodavome jo biuletenio žiniomis, spausdindami jas anglų k. dalyje, kad būtų prieinama visiems pabaltiečiams ir kitataučiams.

BATUNo veiklos žingsniai, nukreipti į Jungtinių Tautų ambasadorius ir atstovus, verti visu mūsų dėmesio ir paramos.

Rezoliucijų komitetas daug padarė, išpopuliarindamas Lietuvos ir kt. Pabaltijo tautų laisvės reikalą JAV senate ir atstovų rūmuose, išgaudamas reikšmingas rezoliucijas, kad JAV vyriausybė Pabaltijo tautų laisvės klausimą įneštų į JT. Tačiau visi matome, kokios nuotaikos vyrauja J. Tautose, kai sprendžiamas koks klausimas, nepalankus antidemokratiniam blokui... BATUNo uždavinys — parengti dirva Jungtinėse Tautose, informuojant Lietuvos ir kitų dviejų Pabaltijo tautų laisvės reikalą JT priklausančių tautų atstovus, kurių daugumas, patys vos "gime" kaip valstybės, pirmą vietą rūpinasi tik savo reikalais, o apie Pabaltijo buvusias laisvas valstybes arba yra "apšviestos" sovietų arba išgirsta pirma karta...

Vienas reikšmingiausių BATUNo žygių — susitikimas su kongr. Derwinskiu tą pačią dieną po jo debatų J. Tautose, iškeliant Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų padėtį (žiūr. tekstus anglų k. dalyje: psl. 17-19).

Šia proga mūsų korespondentas kreipėsi į BATUNo prezidentą Kęstutį Miklą, patiekdamas keletą klausimų:

— Visų pirma norėtume, kad paaiškintumėte mūsų skaitytojams, ką reiškia tas dvigubas UBA-BATUN vardas?

— Kai pradėjome savo darbą akcijai į Jungtines Tautas, savo organizaciją pavadinom BALTIC APPEAL TO THE UNITED NATIONS (sutrumpintai BATUN) vardu. Kad nesusiaurintume savo veiklos ir dėl visos eilės kitų priežasčių, mūsų teisiniai patarėjai patarė, kad, oficialiai inkorporuojant šią organizaciją, turi būti parinktas platesnės apimties vardas. Tuo būdu pasirinkom UNITED BALTIC APPEAL (sutrumpintai UBA) vardą. Organizacinę struktūrą padarėm tokią, kad UBA turi du padalinius — BATUN ir Information Service (Informacinę Tarnybą). Praktiškai yra tik vienas vienetas. Kadangi BATUNo vardas labiau prigijo dėl savo pirmųjų veiklos žingsnių, tai šandien kasdieniniame gyvenime jis vartojamas, nors oficialiai turime vadintis UBA-BATUN vardu.

— Kada ir kieno organizacija įsteigta? Ar ji tik komitetas, veikiąs New Yorke, ar turi narių ir kitur ir ar yra jos skyrių?

— BATUNas oficialiai įsikūrė tik 1966 m. vasario 9 d., tačiau jo idėja ir užuomazga prasidėjo tuoj po Lapkričio 13 Manifestacijos ir Žygio į Jungtines Tautas 1965 metais, kai kilo klausimas, kas turėtų įteikti to žygio metu priimtą rezoliuciją į Jungtines Tautas, reikalaujančią laisvės ir nepriklausomybės Pabaltijo kraštams. To žygio aktyvistai, kurių skaičiun įėjo ir estai su latviais, nusprendė, kad tai jų pačių pareiga užbaigti pradėtąjį darbą. O kai rezoliucija buvo įteikta, po partitės lankant JT atstovybes, buvo prieita išvados, kad reikalinga pastovi organizacija, kuri rūpintųsi Pabaltijo klausimu Jungtinėse Tautose.

BATUNas nėra joks lokalinis komitetas. Jis yra viso pasaulio pabaltiečių organizacija su nariais visuose pasaulio kontinentuose. Žinoma, daugiausia narių turime Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje. Pačiam New Yorke ir apie jį turime tik apie 10% visų BATUNo narių. BATUNas yra daugiau priimtinas mūsų jaunesniajai kartai, todėl ir narių daugumą sudaro ši karta, jau čia užaugusi ir subrendusi bei mokslus beigusieji išeivijoje. Tačiau nemažai narių yra ir iš vyresniosios kartos, kuri tiki ir pritaria BATUNo idėjai. BATUNo narių skaičiuje yra ir keletas organizacijų — keturios JAV LB apylinkės, du ALTo skyriai ir viena SLA kuopa. BATUNo nariu gali būti kiekvienas pabaltietis, pareiškęs savo norą raštu ir įnešęs \$10 metinio nario mokesčio. Pensininkams ir studentams tas nario mokesčio tik \$3. Savo skyrių kitose vietovėse BATUNas neturi, bet planuoja juos organizuoti.

— Ar galėtumėte paaiškinti, kokių būdu išrenkama BATUNo vadovybė, kai jūsų nariai taip išsisklaidę po visą pasaulį, ir kas šiuo metu ją sudaro?

— Manychiau, būtų pravartu šiek tiek paaiškinti apie BATUNo struktūrą. BATUNą sudaro trys pabaltiečių sekcijos, kurios savistoviai veikia, turi savo atskiras valdybas, parenka metinio susirinkimo metu kandidatus į BATUNo direktoriatą ir, reikalui esant, padeda BATUNo direktoriatui techniniuose reikaluose. Visą BATUNo veiklą ir politiką sprendžia tik BATUNo direktoriatas, ir paskira sekcija negali daryti jokių nutarimų BATUNo vardu.

Lietuvių sekcijai jau kelinti metai vadovauja prelatas Jonas Balkūnas, buvęs pirmasis BATUNo prezidentas. Mūsų sekcijos valdybą sudaro 10 asmenų, kurie buvo išrinkti sekcijos metiniame susirinkime.

BATUNo direktoriats išrenkamas korespondenciniu keliu visų narių iš sekcijos pasiūlytų kandidatų. BATUNo kontrolės komisija patikrina visus prisiūstus balsavimo lapelius, suskaičiuoja balsus ir paskelbia davinį BATUNo metinės konferencijos metu. Tos konferencijos metu išrenkama ir nauja kontrolės komisija po vieną iš kiekvienos tautos. Naujai išrinktieji direktoriai (po tris iš kiekvienos tautos), susirinkę pirmam posėdžiui, išrenka BATUNo prezidentą, vykdo pirmininką ir paskirsto kitomis pareigomis. Visieinamieji, techniniai ar administraciniai reikalai direktoriato posėdžiuose sprendžiami balsų dauguma. Tačiau, kada yra svarstoma BATUNo politinė strategija ar metodai akcijai, ir kokia vesti Jungt. Tautose, kiekviena

tautybė, jei klausimas nepriimtinas, gali pareikšti savo "veto" ir tuo sustabdyti iškelto klausimo svarstymą ar nutarimus.

Šiuo metu, be manęs, BATUNo direktoriatė lietuviams atstovauja Helen Kulber-Kulbokiene ir Vytautas Jurgėla. Direktoriais anterininkais yra prel. Jonas Balkūnas, P. A., D. Bulgarytė ir B. Budrevičius. Į direktoriatą iš latvių įeina: Ints Rupners (vykd. pirmininkas), kun. N. Trepša (viceprezidentas) ir dr. U. Blukis. Iš estų: A. Juriado (viceprezid.), R. Virkmaa (išdininkas) ir M. Linnamaa (narė). Kontrolės komisiją sudaro: V. Mangulis (latvis), N. Umbrazaitė ir K. Vellenurme (estė). BATUNas išlaiko ir savo nuolatinę įstaigą, kuriai vadovauja latvė D. Vallens. Šalia techninių darbų įstaigoje, ji taip pat redaguoja periodinius BATUNo informacinius biuletenius (BATUN NEWS) ir yra akredituota korespondentė prie Jungtinių Tautų.

— Koks yra jūsų organizacijos tikslas, veiklos platforma ir plotas?

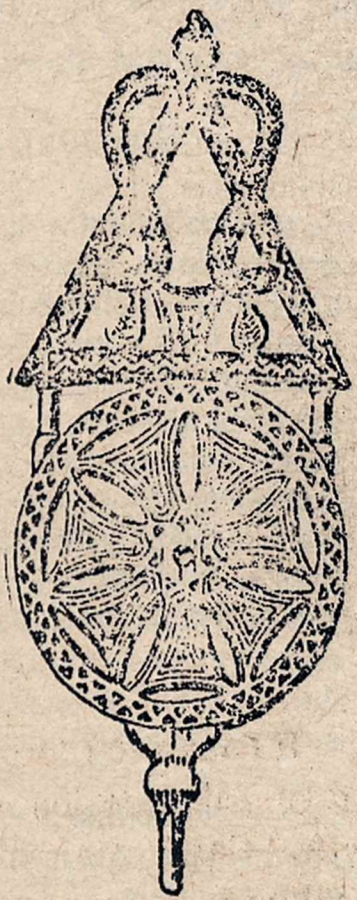
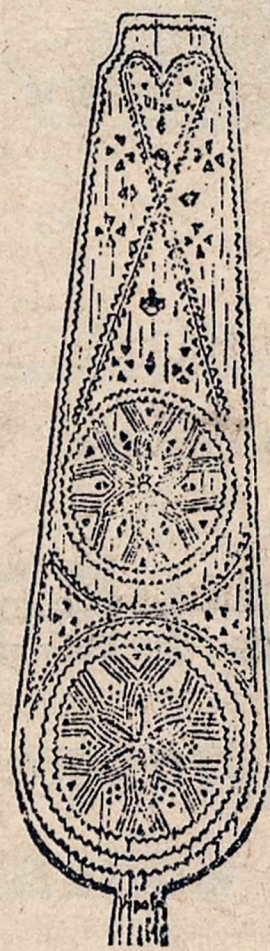
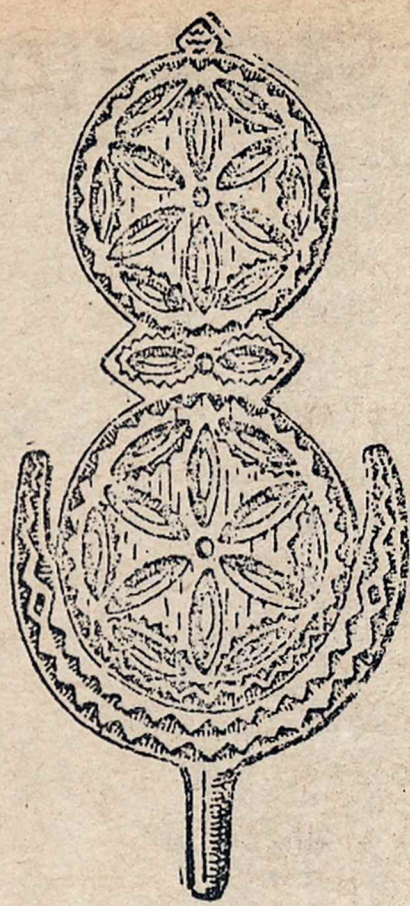
—BATUNas susikūrė tik vienam tikslui: kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą Jungtinėse Tautose. Ten jo visa veikla vyksta, nuolatos vizituojanč JT atstovybes, supažindinant jų atstovus apie esamą padėtį Pabaltijyje ir apie ten vykdomą žmogaus teisių pažeidimą, rusifikaciją, religijos priespaudą ir t.t. Dėka mūsų nuolatinės informacijos naujom tautom, įeinančiom į Jungtines Tautas, dabar jau retai kada pasitaiko, kad koks nors jos atstovas nežinotų apie Pabaltiją ir, žiūrėdamas į žemėlapi, neieškotų Lietuvos Pietų Amerikoje, Balkanuose ar prie Kamčatkos. Reikia nepamiršti, kad apie 80 naujų valstybių įsikūrė nuo II Pasaulinio karo pabaigos. Jų diplomatai jauni, daugelis jų dar nebuvo gimę, kai Sovietų Rusija užgniaužė laisvę Pabaltijui. Reikia daug pastangų ir informacinės medžiagos juos apšviesti, kad gautume bent šiekį tokį pritarimą ar užuojautą mūsų veda-mai kovai.

Kad jie mūsų atžvilgiu nesiorientuoja, nesunku suprasti: kažin, kiek geresnė padėty būtų ir daugumas šių dienų mūsų pačių, o gal net ir kai kurių veikėjų, jeigu, pav., jie sėdėtų Jungtinėse Tautose ir vieną gražią dieną prisistatytų jiems Montenegro, Namibijos ar Hercegovinos atstovai su prašymais užtarti jų padėtį jų kraštų laisvės ir nepriklausomybės kovoje; kiek žinotume apie tuos kraštus, jų istoriją, problemas, surištas su praeitimi, ir kiek, momento pagauti, žinotume, kur tie kraštai buvo ar yra?

— Gal galėtumėte paminėti žymesnius BATUNo žygius ir pasireiškimus?

— Per septynerius savo egzistencijos metus daug dirbom ir nemažai pasiekėm. Sunku čia būtų viską išvardinti. Viena tik noriu pasakyti, kad BATUNas nepraleido nė vieno įvykio nereagavęs, nežiūrind, kiek jies liestų Pabaltij. Kadangi apie ankstyvesnius žygius buvo ne kartą spaudoje rašyta, jų neminėsiu ir paliesiu tik praėjusius metus. Šalia padarytų žygių ryšium su kongr. Derwinskio debatais JT-se, pačiu svarbiausiu darbu reiktų laikyti mūsų padarytus žygius JT Žmogaus Teisių Komisijos sesijoje, kuri įvyko praėjusių metų pavasarį Ženevoje. Į tą sesiją savo lešomis pasiuntėme net tris savo stebėtojus, kurie, pagal mūsų instrukcijas iš New Yorko, atliko milžinišką darbą, asmeniškai įteikdami visą mūsų paruoštą medžiagą ir memorandumus tos komisijos nariams, su jais gavo susitikti ir pasitarti prieš pradedant svarstyti klausimą dėl laisvo išvykimo iš savo krašto ar dėl sugrįžimo į jį. Visa mūsų medžiaga buvo paremta faktais apie Simą Kudirką, Simokaičius ir Brazinskus.

Bus daugiau.

LIE TUVIŠKOS
VERPSTĖS

RŪTA LEE - KILMONYTE

RŪTA LEE - KILMONYTĖ RADIJO KOMENTATORE

Los Angeles, Calif., radijo stotis duodanti transliacijas ištisas 24 valandas, 1972 gegužės 15, 16, 17 d. d. nuo 10 val. vakaro iki 1 val. ryto savo radijo programai buvo pasikvietusi žinomą televizijos ir filmų žvaigždę Rūtą Kilmonytę - Rūtą Lee.

Tos KABC radijo stoties programos didesnę dalį sudaro pasikalbėjimai, komentarai, diskusijos. Kas nori iš klausytojų skambina ir paklausėjui, atsako specialus radijo stoties komentatorius, girdint ne tik Los Angeles, bet ir tolimom apylinkėm. Tos stoties radijo bangos pasiekia San Diego, San Francisco ir gal tolesnes apylinkes. Jų radio komentatoriai yra labai apsiskaitę, gerą atmintį turintieji, sklandžiai mintis dėstantys asmenys, taip pat ži-

nomi žurnalistai, rašytojai ar pan. Blogiausiu atveju tos stoties klausosi šimtai tūkstančiai žmonių, kartais gal ir milijonai.

Retkarčiais, kaip Simo Kudirkos atveju, stočiai paskambino nemaža lietuvių. Šiaipgi tuo nepaprastai svarbiu informaciniu ir propagandiniu šaltiniu lietuviai beveik nesinaudoja, nors ją nemaža klausosi. Praleidžiama neįkainuojamai svarbi ir nemokama pasigarsinimo galimybė. Dažniausiai tenka prie telefono kiek palaukti, bet laukimo metu galima ką kitą daryti, beto, tuo metu girdima stoties komentatoriai. Aš ne kartą lietuviškais reikalais skambinau ir kalbėjau. Du iš komentatorių labai palankūs lietuviams.

Taigi, šios svarbios radijo stoties pasikalbėjimų

komentatore, minėtas tris dienas, buvo lietuvaltė Rūta Lee.

Koks įspūdis? - Jaupirmomis minutėmis ji pradėjo kalbėti lietuviškomis temomis, nes skambintojai norėjo apie ją sužinoti daugiau, iškilo jos tautybės ir kilmės klausimas. Rūta labai aiškiai, drąsiai ir garbingai ne tik pasiskaitė esanti lietuviškos kilmės, o taip pat, kad jos tėvai lietuviai, bet ta proga vykusiai papasakojo nemažą lietuviškais klausimais.

Žmonės įdomavosi lietuviška tematika, vis nauji ir, atorodo, ne lietuviai. Buvo klausama apie Lietuvą, apie gyvenimą Rusijoje (ji vis pažymėdavo, kad Lietuva nėra Rusija), apie jos iš tenai atsigabentą močiutę, apie lietuvišką maistą ir kt. Amerikiečiai nepaprastai gyrė lietuviško maisto skonį, įvairumą, jei tokiems buvo pasitaikiusi galimybė pasiskonėti

SIMAS MIGLINAS

LIETUVA sovietinės agresijos dokumentuose

9

Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos nepaprastoje V-je sesijoje 1939 spalio 31 dieną sovietinės užsienio politikos klausimais pasakytoje kalboje Molotovas paneigė Savitarpinės Pagalbos sutarčių vertinimus užsienio spaudoje.

Molotovo pareiškimas *

„...yra klaidinantis aiškinimas, kad šitas pagalbos teikimas reiškia Sovietų Sąjungos kišimąsi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos vidaus reikalus, kaip kad kai kurie užsienio laikraščiai bando pa-vaizduoti. Priešingai, neliečiamumas suverenumo sutartis sudariusių valstybių yra formaliai šituose paktuose pripažintas, o nesikišimo į šių jaunų valstybių vidaus reikalus dėsni pabrėžtas. Šie paktai grindžiami abipusiu respektu politinės, socialinės ir ūkinės partnerio santvarkos ir tampa su mūsų tautomis taikų bendradarbiavimą ir gerą kaimynystę ugdančiu pagrindu. Mes esame už garbingą ir tikslų savitarpio susipratimo pagrindų sudarytų paktų vykdymą, ir pareiškiame, kad plepalai apie Baltijos valstybių sovietizavimą tėra naudingi tik mūsų bendriems priešams ir panašioms priešsovietiniams provokatoriams“.

SOVIETŲ SAJUNGA BRAUNASI

Į LIETUVOS VIDAUS REIKALUS

Sovietų karinėms bazėms bei įguloms 20000 karių apimtyj minėta Savitarpinės Pagalbos susitartimi įsi-

kūrus Lietuvoje, apie pusmetis laiko praėjo palyginti ramiai. Ir Sovietų pareigūnai pokalbiuose su Lietuvos vyriausybės atstovais įvairiais atvejais reiš-kė pasitenkinimą Lietuvos santykiais su Sovietų Są-junga*.

Staiga politinė ramybė Lietuvos-Sovietų Sąjun-gos santykiuose įgavo grasinantį pobūdį.

Molotovo kaltinimai

Pirmas kaltinimas: 1940.V.25 Lietuvos atstovas Maskvoje, Dr. L. Natkevičius, buvo pakviestas į Kremlį. Molotovas įteikė Lietuvos vyriausybei pa-reiškimą dėl dviejų raudonarmiečių (Nosov ir Šmar-gonec) dingimo iš sovietinių įgulų Lietuvoje. Tai nebe pirmas atvejis. Sovietų karių dingimas esąs vykdomas kai kurių asmenų, besinaudojančių Lie-tuvos vyriausybės globa. Tie asmenys nugirdo so-vietų kareivius, įtraukia nusikaltiman ir po to paruo-šia jų pabėgimą arba sunaikina. Sovietų vyriausybė siūlo Lietuvos vyriausybei nutraukti provokacinius veiksmus, galinčius turėti sunkių pasekmių, ir ne-atidėliojant imtis priemonių dingusius karius surasti.

Antrasis kaltinimas: Lietuva telkia Baltijos ka-rinę sąjungą prieš Sovietus. Po Savitarpinės Pagal-bos sutarties su Sovietų Sąjunga sudarymo, Lietuva įstojo į karinę sąjungą su Latvija ir Estija (Molotovo pareiškimas 1940 birželio 9 Lietuvos min. pirminin-kui Merkiui Maskvoje kalbantis dėl Sovietų kaltinimų).

Trečiasis kaltinimas: Lietuvoje reiškiasi So-vietų Sąjungai priešiški elementai. Reikia išvalyti Lie-tuvos Vidaus Reikalų Ministeriją ir Valstybės Depar-tamentą, jų vadovus (v. r. min. Skučą ir dir. Povilaitį) atiduodant teismui. Ir Lietuvos vyriausybėje stinga nuoširdumo Sovietų atžvilgiu.

Lietuvos vyriausybės pastangos išsiaiškin-ti su Sovietais rodė Kremliaus ieškojimą naujų prie-kaištavimų. Sovietų kareivis Butajevas, pabėgęs iš savo dalinio ir nusišovęs Vilniuje policijai bandant jį sulaikyti, nežiūrint pateiktų liudijimų, Tasso komu-nikate buvo skelbiamas esąs nužudytas. Apie pima-jame Molotovo kaltinime minėto raudonarmiečio No-sov dingimą, pasirodė, nieko nežinojo sovietų kari-nės įgulos Lietuvoje ir tokia pavarde kareivio nepa-sigedo. Lietuvos ministerio pirmininko Merkio pasiū-lymui sudaryti mišrią komisiją išsiaiškinti keliams kaltinimams Molotovas nepritarė. Nebuvo imtas dė-mesin Lietuvos užsienio reikalų ministerio Urbšio pareiškimas dėl kaltinimo, jog Lietuva telkianti karinę sąjungą prieš Sovietus, nurodant Baltijos Santarvėje

dalyvavimą nuo 1934 metų. Taip pat Lietuvos vyriausybės nutarimas imtis priemonių draugingiems san-tykiams stiprinti, padarant vyriausybėje pakeitimų, ir prezidento A. Smetonos laiškas Sovietų S-gos Aukš-čiausios Tarybos prezidiumo pirmininkui Kalininui, patikrinęs Lietuvos vyriausybės pastangas vado-vautis sutarčių lojaliu vykdymu, nesusilaukę Sovietų dėmesio. Lietuvos min. pirm. Merkio ir užs. reikalų min. Urbšio Maskvoje turėti su Molotovu pasikalbė-jimai 1940 birželio 7-14 dienomis baigėsi šiuo diktatu:

SOVIETŲ SAJUNGOS ULTIMATUMAS LIETUVAI

Molotovas 1940 m. birželio 14 d. 11 val. 50 min.

Maskvos laiku įteikė Lietuvos užsienio reikalų ministrui Urbšui Maskvoje tokio turinio ultimatumą: *

„Po paskutiniu laiku Maskvoje įvykusių pasi-kalbėjimų tarp Sovietų Sąjungos Sovnarkomo** pir-mininko V. M. Molotovo ir Lietuvos ministrų tarybos pirmininko Merkio, o taip pat ir Lietuvos užsienio reikalų ministro Urbšio Sovietų vyriausybė konsta-tuoja sekančių faktų tikrumą:

1. Paskutinių mėnesių bėgyje Lietuvos valdžios organai pagrobė eilę kareivių iš sovietų kariuomenės įgulų, stovinčių Lietuvos teritorijoje pagal Sovietų Są-jungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutartį, kad kankinimais išgautų iš jų sovietų valdžios karines paslaptis. Nustatyta, kad kareivis Butajevas buvo ne tik pagrobtas, bet vėliau ir nužudytas Lietuvos poli-cijos, kai sovietų valdžia pareikalavo jį grąžinti. Dviems pagrobtiems sovietų kareiviams, Pisarevui ir Šmar-gonecui, pavyko pabėgti iš juos pagrobusių ir kan-kinusių policijos. Pagrobtas kareivis Sutovas iki šio laiko dar nesurastas. Tuo būdu Lietuva siekė padary-ti sovietų kariuomenės įgulų buvimą Lietuvoje nepa-kenčiamu. Tatai liudija dar ir šie paskutinių dienų fak-tai: gausūs areštai ir išsiuntimai į koncentracijos sto-vyklas Lietuvos piliečių iš sovietų įgulas aptarnaujan-čio personalo, kaip skalbėjos ir kitų, o taip pat masi-niai areštai techninių darbininkų, dirbančių prie ka-

* Meissner, psl. 67.

* Iš Lietuvos užsienio reikalų ministerio Urbšio pa-reiškimo Molotovui 1940 birželio 11.

* Lietuva, 1956, 8.

** Liaudies komisarų tarybos.

Galima pasidžiaugti, kad II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas nuo 1971 metų vasaros spaudoje rado plataus atgarsio. Rūpintis kongreso programa, idėjinę dalimi, semtasi patyrimo iš I kongreso šviesos ir šešėlių, pasisakyta dėl kongreso ženklo ir kt. Plačiai rašy-

ta apie lėšas, jų telkimą. Kai kuriose vietovėse jaunimas buvo gana išradin-gas piniginių talkoj. Malonu pažymėti, kad kongreso temomis rašė netik nuolatiniai spaudos bendradarbiai, bet ir pats jaunimas, kurio indėlis pagyvino spaudos skiltis. Dirvoj pradėtas skyrius

"Jaunoji Kartė" (redaguoja Jorūnė Jonikaitė), o Draugo "Akademinėse Pro-švaistėse" (redaktorė Jūratė Jasaitytė) taikliai pa-sisakyta kongreso proble-momis. Daug dėmesio kongresui skyrė užjūrio spauda. Australijos Mūsų Pastogė 1972 sausio 17, kongreso komiteto Sydney iniciatyva, išleido dvigubą numerį (redagavo Jūratė Reisgytė ir Antanas Laukaitis). Brazilijos Mūsų Lietuva skyriuje "Jaunys-tės Aldas" plačiai svarsto kongreso reikalus, o 1971 gruodžio 10 paskelbė veda-mąjį: Tegul renka pats jaunimas.

Vlsų laikraščių, žurna-lų pastangomis kongresas gerokai išsiūbuotas. Betgi dabar, likus tik savaitėms iki didžiojo jaunimo sąs-krydžio, būtina užakcen-tuoti lėšų klausimą. Jauni-mo kongresui reikia pini-

KAUNAS UŽDARYTAS?

Teko patirti, kad tie lie-tuviai, kurie rengėsi šią vasarą aplankyti Lietuvą, iš kelionių biurų gavę pra-nešimus, jog jų kelionės maršrutas pakeistas. Nors buvo žadėta, bet ekskur-santai, šiuo tarpu negalės Kaune pavišėti. Ir į Vil-nių jie pateks tik vėliau, nes jiems atvykus pirmiau-sia bus nugabenti į Druski-ninkus kelioms dienoms. - STUMBRŲ skalčius Lie-tuvoj šiuo metu jau pasie-kė 12, nes atsirado prie-auglis-jauna stumbriukė, kuri su savo motina gyve-na platesniame miško ap-tvare.

gu. Tik pakankamos lėšos laidos kongreso gyvybę. Dėl to visi darbuotojai kviečiami į baigmės talką, kad visuomenė atidarytų širdis ir pinigines, kad vi-si kongreso siekia, bent finansiniu atžvilgiu, būtų įprasminti ir nereikėtų jų apkarpyti.

R. Čerkeliūnienė

Buvęs Anglijos karalius Eduardas Aštuntasis pasi-traukia jam iš sosto, ga-vęs Windsoro hercogo ti-tulą, mirė savo viloje ties Paryžium, gegužės 28 d, būdamas 77 metų amžiaus. Jo kūnas nugabentas į Lon-doną, kur bus palaidotas greta kitų Anglijos ka-ralių.

RŪTA LEE (iš 6 psl.)

Lietuvišku maistu kokioje lietuvų šeimoje.

Pasikalbėjimai, papras-tai, būna trumpi. Buvo ga-lima pajusti lietuviško vardo įvertinimą.

Jl atsakinėjo į įvairiau-sius klausimus. Tarp kitko ji aiškino kokio jos nuomo-nė apie abortus, apie po-litinius kandidatus, apie nuogybę filmuose, ar su-tiktų nuoga valdinti filmuo-se, apie negrus ir t.t. Taip klausinėja marga ameri-

kiečių masė.

Be kitko ji pasakė, gal parašysianti savo gyven-i-mo knygą. Buvo paklausta, kas jai labiau patiktų, ar būti filmų artiste, ar radi-jo komentatore. - Sunkus klausimas, ji pareiškė, nes abu patinka.

Atrodė, ji buvo paten-kinta gavusi tokią nepa-prastai išskirtiną trijų va-karų radijo komentatorės pareigą. Alg. Gustaitis

Simas Miglinas LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE

riuomenės kareivinių statybos. Tokios nieku nepa-grįstos ir nepažabotos represijos prieš Lietuvos pi-liečius, aptarnaujančius sovietų įgulas, turi tikslą ne tik padaryti neįmanomą gyvenimą sovietų kariuome-nei Lietuvos teritorijoje, bet ir ugdyti nedraugiškus santykius su sovietų kariuomene ir paruošti jos už-puolimą.

Visi šie faktai kalba, kad Lietuvos vyriausybė šiurkščiai yra pažeidusi jos su Sovietų Sąjunga su-darytą savitarpinės pagalbos sutartį ir ruošia už-puolimą sovietų įgulų, esančių Lietuvoje pagal šią sutartį.

2. Tuo pat po savitarpinės pagalbos sutarties su-darymo Lietuvos vyriausybė įstojo į karinę sąjungą su Latvija ir Estija, pakeičiant taip vadinamą Balti-jos Antantę, kurioje karinę sąjungą turėjo Latvija su Estija, į karinę trijų valstybių sąjungą. Sovietų Ru-sija laiko tikra, kad ši karinė sąjunga yra nukreip-ta prieš Sovietų Sąjungą. Lietuvai prisidėjus prie karinės sąjungos, sutvirtėjo nuo Sovietų Sąjungos slepiami ryšiai tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos ge-neralinių štabų. Žinoma taip pat, kad nuo 1940 metų sausio mėnesio yra leidžiamas anglų ir prancūzų ir vokiečių kalbomis tos karinės sąjungos spaudos or-ganas — „Revue Baltique“.

Visi šie faktai kalba, kad Lietuvos vyriausybė gru-biai pažeidė Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitar-pinės pagalbos sutartį, kuri abiem šalims draudžia sudarinėti bent kokias sąjungas arba dalyvauti ko-alicijose, nukreiptose prieš vieną kurią sutartį pa-sirašiusių šalių.

Visi šie Sovietų-Lietuvių sutarties pažeidimai ir nedraugiški Lietuvos vyriausybės veiksmai santy-kiuose su Sovietų Sąjunga kartoja, nežiūrint, kad Sovietų Sąjunga veda ypatingai geros valios kupi-ną ir prolietuvišką politiką, atidavus, kaip žinoma, savo iniciatyva Lietuvai Vilniaus miestą ir jo sritį.

Sovietų vyriausybė yra nusistatymo, kad panaši būklė ilgiau tęstis negali. Todėl sovietų vyriausybė laiko absoliutiškai būtinu ir neatidėliotinu:

1) Kad tuojau būtų atiduoti teismui vidaus rei-ka-lų ministras Skučas ir valstybės saugumo departa-mento direktorius Povilaitis, kaip tiesioginiai kalti-

ninkai provokacinių veiksmų prieš Sovietų įgulą Lie-tuvoje.

2) Kad tuojau būtų suformuota Lietuvoje tokia vyriausybė, kuri sugebėtų ir būtų pasiryžusi laiduo-ti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpi-nės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai su-tramdyti sutarties priešus.

3) Kad tuojau būtų laiduotas laisvas praleidimas į Lietuvos teritoriją Sovietų kariuomenės dalinių jiems išsiskirstyti svarbesniuose Lietuvos centruo-se tokiam kiekyje, kurio pakaktų, kad būtų laiduo-tas Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pa-galbos sutarties vykdymas ir užkirsti provokaciniai veiksmai, nukreipti prieš sovietų įgulą Lietuvoje.

Sovietų Sąjungos vyriausybė šių reikalavimų įvyk-dymą laiko ta elementarine sąlyga, be kurios ne-galima pasiekti to, kad Sovietų Sąjungos ir Lietu-vos savitarpinės pagalbos sutartis būtų vykdoma garbingai ir sąžiningai.

Sovietų Sąjungos vyriausybė laukia Lietuvos vy-riausybės atsakymo iki birželio 15 d. 10 val. ryto. Negavimas Lietuvos vyriausybės atsakymo iki to termino bus vertinamas, kaip atsisakymas nuo vyk-dymo aukščiau nurodytų Sovietų Sąjungos reikala-vimų“.

* * *

Sovietų Sąjunga ultimatyviais sąlygojimais įvedusi karines pajėgas į Lietuvos teritoriją, šituo žygiu pa-neigė su Lietuva pasirašytose sutartyse numatytus įsipareigojimus pasitaikančius nesusipratimus šalin-ti taikiomis priemonėmis. Lietuvos Nepuolimo Su-tarties su Sovietų S-ga 5-me str. (ž. psl. 52) numa-tytų taikomųjų komisijų sudarymui, siūlant Merkiui, Molotovas nepritarė*.

Agresija pagal Kremliaus aptarimą

Ultimatyviu raudonosios armijos pajėgų į Lietu-vą pasiuntimu Sovietų S-ga įvykdė agresiją Krem-liaus padaryto agresijos apibrėžimo prasme (žiūr. Sovietų S-gos su Lietuva pasirašytos Konvencijos Užpuolimui apibrėžti 2 straipsnio 2 pastraipą ir Prie-do pastraipą A, psl. 56-58).

Sovietų Sąjunga ultimatumu Lietuvai (o taip pat Latvijai ir Estijai) paneigė jos pačios Savitarpinės Pagalbos sutarties VII-ju straipsniu išduotus įsipareigojimus neliesti susitariančios šalies suvereninių teisių, ypač valstybinės santvarkos ir nesikišti į vi-daus reikalus (ž. psl. 69-70).

Sovietų padiktuota vyriausybė

Lietuvos komunistinės spaudos, o taip pat maskvi-nių leidinių naudojamus teiginius apie Lietuvoje per-versmo keliu įvedimą sovietinės santvarkos ir suda-rymą Liaudies Vyriausybės sugriaua šie Molotovo padaryti pareiškimai:

I. Sovietų S-gos ultimatumo pasėkoje į Lietuvos teritoriją raudonosios armijos pajėgos įžengus 1940 birželio 15, po to įsiveržimo tuojau pat, tai yra 1940 birželio 17 dieną Kremliaus diktatu Lietuvoje buvo sudaryta vadinamoji Liaudies Vyriausybė. 1940.VI.18 Molotovas Vokietijos ambasadoriui Maskvoje, Schu-lenburgui, pareiškė: „...kad reikėjo padaryti galą vi-soms intrigoms, kuriomis Anglija ir Prancūzija bandė pasėti nesutarimą ir nepasitikėjimą tarp Vokietijos ir Sovietų S-gos Baltijos valstybėse. Į pasitarimus nau-joms vyriausybėms suformuoti (sm) Sovietų vy-riausybė, be ten akredituotų sovietų pasiuntinių, pa-siuntė šiuos specialius emisarus: Lietuvon — užsie-nio reikalų komisaro pavaduotoją Dekanozovą, Lat-vijon — ministrų tarybos atstovą Višinskį, Esti-jon — Leningrado srities partijos sekretorių Ždano-vą“. (Nazi-Soviet Relations, psl. 154, Lietuva 1954,6).

Pažymėtina, jog ir 1918.XII.8 Vilniuje (ž. psl. 34) maskvinėmis direktyvomis paskelbus Laikinąją revo-liucinę vyriausybę, Kapsuko-Mickevičiaus užnugaryje buvo pastatytas iš Maskvos atsiųstasis Joffe, 1917 gruodžio 20 (1918.I.2) nutraukęs derybas su vokiečiais Lietuvos Brastoje iškelus Lietuvos ir kitų tautų lais-vės klausimą (plg. psl. 14), o 1920 dalyvavęs Lietuvos Taikos sutarties su Rusija pasirašyme (ž. psl. 41).

II. Sovietų S-gos įvykdytą Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių užėmimą Molotovas patvirtino 1940 bir-želio 30 dieną Kremliuje įvykusiame ir penkias valan-das trukusiame su prof. V. Krėve-Mickevičium pasi-kalbėjime.

Bes daugiau.

*Meissner, psl. 74.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

VLADAS ŠLAITAS

MIRTINOJI

MANO Motina smilko marinama,
Ir žemė rūko, kaip žvakė.
Paliktų durų atodūsis
Suklupo ant mirusio slenksčio —

Ir nešu mirtinos nuodėmės geluonį —
Visi kelio akmenys
Nužvelgia ledinėm Motinos akim,
Nepažįstamos kalvos pripusto burną
Svetimų dulkių —
Naktis mane svajonėmis pasmaugia —
Tarsi girnos po šventvagio kaklu.

Pasigailėk manęs, Amžinasai:
Esu vėjas,
Vis einantis ir niekad negrįžtantis —

Esu našlaitis —
Su genties pelenais ant galvos —

IŠNYKIMO UGNY

PABUNDU

Juodžiausią vidunaktį:
Akla, šiurpulinga gelmė —
Gūdu —
Jaučiu gyvybės dvelksmą dūlantį —
— Širdie!.. (Ir tu drebi
Tamsiajam kosmoso glėby) —

Sustingę laikrodžiai stovi —
Išseko vanduo ir smėlis —
Sausupių dulkiną lovį
Dengia tylos užuolaida —
Ant apkurtusio skliauto,
Laiko rankų pasmaugta,
Lakštingalos
Nutrūkusi gaida —

A. Mončys • MOTINA I R DUKTĖ

Antanas MONČYS

KRISTUS

Jonas Minelga

TĖVELIŲ KRAŠTAS

Tu nematei tėvelių krašto, —
Jo ežerėlių nei šilų.
Nakčia žvaigždžių mįslingo rašto,
Nei žiemą pirklių jo baltų.

Tu negirdėjai, kai gegutė
Kukuoja liepoj ir kleve,
Kaip žvanga dalgiai šienapiūtėj,
Kai eina vasara gatve.

Tavęs nesupo švelnios bangos
Močiutės Baltijos, o ne!
Kai vaivorykštė juosia dangų
Ir nardo saulė Nemune.

Gražus tėvelių tavo kraštas, —
Didvyrių žemė Lietuva.
Jausk širdin jos kalbą, raštą...
Kovok, kad būtų ji laisva!

LEONAS VIRBICKAS

MYLIMAI ŽEMEI

Žemė, mano žemė, žemė numylėta,
Amžiais kur gyveno mūs tėvų tėvai!
Sodžiais padabinta ir gėlėm nusėta,
Man esi gyvybė ir širdies namai.

Aš tave, kaip sielą, saugosiu, gedėsiu,
Kol krūtinėj mano plaks gyva širdis.
Tavo brangų vardą, Lietuva, minėsiu,
Kol pats gyvas būsiu, kol tarneus mintis.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

DEGANTI SIELA

Atsirėmiau karštos atogrąžų ugnies šešėlio,
Ir sielą uždegė sena,
Kaip sugrįžimas Ezakielio,
Naktin beskestanti, begėstanti liepsna.

O dangų dusina prinokęs datulių tvankumas
Cikadom šaukiančių nemiegančių naktų,
Ir Biblijoj erškėtrožės seniai užgesęs krūmas
Vėl šoka jazzo muzikos taktu,

Liepsoja, keldamas iš nelaimingo miego
Po kedrais pakastas maldas misionierių ir dienas,
Ir Arrow Head viršūnėse kaip dinamitas dega
sniegas

Be nuodėmės ir nežinąs,

Ką žmogui buvo davęs Dievo duotas rojus, rojui
Ką atėmė išeidamas žmogus...
Ir dega siela kaip magnolija baltoji
Be atvangos, be pabaigos, be atvangos...

A. Tarabilda (lino raiž.)

PETRAS BABICKAS

NĖRA TOKIO KRAŠTO

Nėra tokio krašto visame pasauly:
Lietuva! Tas vardas — mielas ir didus,
Kas prilygti gali pavasario saulei,
Po žiemos kai laužo Nemuno ledus?

Kūpso tenai miestai, šlama tamsios girios,
Jūra gintarinė ošia amžinai;
Gluosniai sidabriniai paupius nusiųrę,
Ir kaip ežerėliai — žydinti linai.

Vakarui atėjus miela sode būti,
Kur svirnelis rymo ir troba sena,
Dubure skardenas mylinti lakštutė,
Visą žemę guodžia jos skambi daina.

Nėra tokio krašto visame pasauly:
Lietuva! Vien vardas — mielas ir didus,
Tik greičiau sugrįžki pavasario saule
Ir sulaužyk kietus Nemuno ledus!

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MŪSU KLAIPĖDA SENOVĖJE

XVII a. miesto vaizdas pasikeitė. Prasidėjo karai su švedais. Kadangi Prūsijos kunigaikštystė nuo 1525 m. buvo Lietuvos-Lenkijos vasalas, tai buvo nutarta sustiprinti Klaipėdos miestą. Šie darbai buvo pavesti inž. Kristijonui Rozei (kilimo iš Karaliaučiaus). Aplink miestą buvo sudaryta žvaigždinė sustiprinimo linija. Į vieną pylimų iškyšulį pateko ir Bažnyčios aikštė. Kadangi šv. Mykalojaus bažnyčia, tuo metu vadina ma lietuvių bažnyčia, stovėjo ypač arti pylimo ribos ir jau buvo nukentėjusi nuo ankstyvesnių potvynių, buvo nutarta ją nugriauti. Dalis statybinės medžiagos buvo panaudota uosto pylimo statybai. Nauja šv. Mykalojaus bažnyčia buvo pastatyta 1686 metais.

Daugelio senamiesčio gatvelių atsiradimas susijęs su amatų vystymusi mieste ir amatų cechų atsiradimu. Klaipėdoje į amatininkų organizacijas buvo priimami tik vokiečiai, todėl lietuviai čia neturėjo galimybės gauti meistro laipsnį.

Cechai tvarkė ne tik ekonominį, bet taip pat ir buitinį amatininkų gyvenimą. Visi vieno cecho nariai privalėjo gyventi vienoje gatvėje. Iš čia kilo mūsų miesto gatvių pavadinimai: Kepėjų, Kurpių, Kalvių, Žvejų, Virvininkų, Šaltkalvių ir t.t. Seniausios amatininkų cechai Klaipėdoje buvo batusiuvių ir kepėjų. 1568 m. jau yra žinomos odų dirbyklos, įrengtos tarp pilies ir Tingiosios Danės buvusio didelio tvenkinio, iš kur ir atsirado Odininkų gatvelės pavadinimas.

FRIDRICHIO MIESTAS

Ilgainiui miestas pamažu pradėjo plėstis. Nuo senamiesčio link dabartinės turgaus aikštės išaugo naujas rajonas. Ši teritorija anksčiau priklausė piliai. XVI a. buvo įkurtos miesto kapinės. Vėliau tenėjusi gatvelė buvo vadinama Kapų gatve.

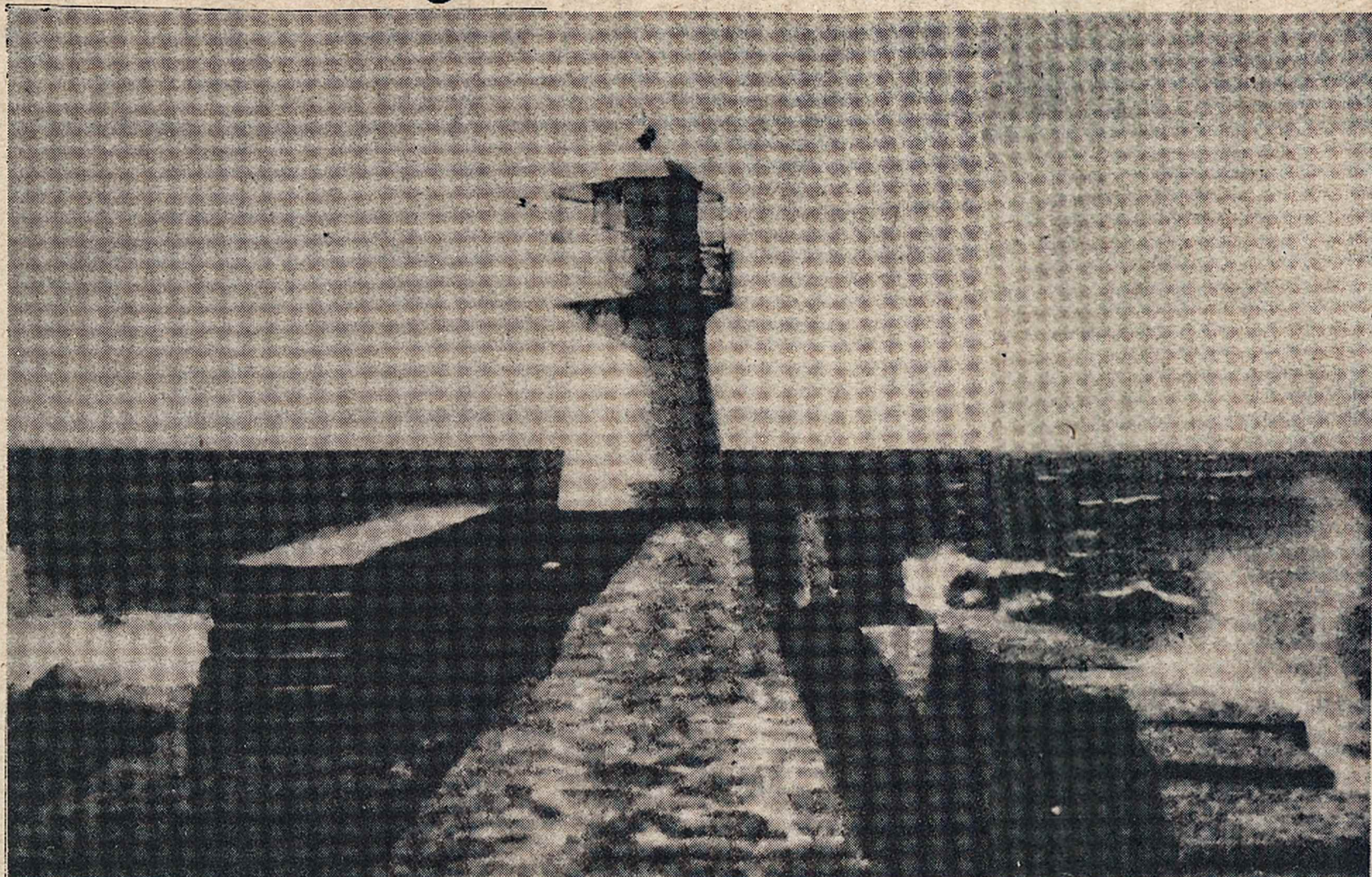
Šio rajono pradinį centrą sudarė jau anksčiau minėta Odininkų gatvelė. Čia gyveno pilies tarnautojai, kareiviai, amatininkai. XVII a. pradžioje gyventojai gavo miestiečių teises, o amžiaus pabaigoje rajonas buvo prijungtas prie miesto ir pavadintas Fridricho miestu.

1722 m. Fridricho ir Senamiesčio rajonai susijungė į vieną. Iš tų laikų statistikos sužinome, kad senamiestyje buvo 299 pastatai dengti čerpėmis, 52 šiaudais, o Fridricho m. - 121 pastatas dengtas čerpėmis, 52 šiaudais. Iš viso buvo 454 pastatai ir 58 daržinės. Čia gyveno 358 šeimos, kurias sudarė 650 suaugusių ir 737 vaikai.

Priemiestis už Fridricho rajono link Smeltalės upelio buvo vadinamas Smelte. Jo pradžia siejama su 1503 m. tenai įsteigta karčiuma.

VITĖ

Seniausias priemiestis - tai dabartinis pamarys nuo Danės upės iki Melnaragės. XIV a. pradžioje Livonijos ordinas, nuolat

Klaipėdos uosto švyturys.

kovodamas su lietuviais dėl Klaipėdos, jau nebeįstengė atstatinėti miestą, taisyti pilį ir savo valdomą 2/3 teritorijos dalį perleido Prūsų ordinui. Tuo laiku Klaipėdos apylinkėse ir mieste sumažėjo gyventojų, o ordinui buvo reikalinga darbo jėga. 1328 m. pajūryje (dabar čia pamarys) kryžiuočiai atkėlė ir apgyvendino vitingus - prūsų kilmingųjų palikuonis. Galutinai užgrobęs prūsų žemes, netekę turtų jauni prūsai buvo priversti ieškoti tarnybų ordino dvaruose ir pilyse. Jie prižiūrėdavo statybas, ganyklas, žirgynus, karo metu būdavo vertėjais ir net privalėdavo kovoti ordino gretose. Kai kuriose kryžiuočių pilyse buvo atskiri vitingų stalai, prie kurių vitingai valgydavo drauge su kitais tarnais.

Vitingų apgyvendintas rajonas buvo pavadintas Vite. Jį sudarė Mažoji ir Didžioji Vitė. Mažajoje Vitėje gyveno žvalgai, vertėjai, daržininkai, žvejai.

Didžiojoje Vitėje gyveno ordinui priklausantieji valstiečiai, žvejai. Vėliau čia apsigyveno daug amatininkų, jūreivių.

Po septynerių metų karo ši vietovė pradėjo labai plėstis: čia buvo statomi malūnai, lentpiūvės, miško medžiagų sandėliai. XIX a. pradžioje ši vietovė buvo tirštaiapgyvendinta (1819 m. - 2300 gyventojų. Pagal 1840 m. planą ji jau buvo vadinama Karališkąja Vite ir skirstėsi į 4 rajonus: žvejų, malūnų, Ferdinando, Karlo. Pamaryje buvo įrengti ločių, žvejų uostai, krovinių aikštės, muitinės kontrolinė būdelė.

NAUJASIS MIESTAS

1595 m. su miestu sujungiamas priemiestis "Crammeist", kuris buvo tarp Mažosios Vitės ir valstybinio diendaržio. Vitėje gyvenę lietuviai jį vadino "krūmų miestu", ir "krantmiesčiu". Manoma, jog pirmąjį pavadinimą gavo nuo to, kad vietovė buvo mažai apgyvendinta, apaugusi krūmokšniais, o antrąjį - kad šis rajonas išėjo išilgai miesto ribos.

Jau XVIII a. čia gyveno nedidelis skaičius gyventojų, dauguma lietuvių. Apie tai liudija 1628 m. išleistas įsakymas, kuriuo, stiprinant miestą, šio rajono turtingesnieji gyventojai buvo raginami persikelti į patį centrą, o likusieji - į Didžiąją Vitę arba Smeltę. Tam tikslui prie misto sargybos buvo priskirtas vienas miestietis, mokąs lietuvių kalbą, kad galėtų surinkti reikiamas žinias.

XVIII a. viduryje šis rajonas buvo pavadintas Naujuoju miestu. Jis augo, plėtėsi. Iš senesniųjų gatvių yra žinomos: Puodžių, Bokštų, Naujasis sodas, Palangos, Parko, Smilties ir kt.

Svarbiausia gatvė buvo Ilgoji. 1790 m. ji buvo išgrįsta, o 1810 m. pratęsta. Po dvejų metų ji pavadinama Liepojos gatve.

Daugelis Klaipėdos miško pirklių čia turėjo savo sandėlius, nedideles laivų statyklas, įvairias dirbtuves. Pirkliams prašant, šalia alėjos buvo leista statyti gyvenamus namus tik su ta sąlyga, kad pastatų frontonai būtų nukreipti į ją. Palaipsniui atsirado graži gatvė, pasipuošusi žaliomis liepų šakomis, tarp kurių baltavo puošnūs turtingų pirklių, įvairių komersantų namai.

Šalia kelių ištaigingų rūmų mieste grupavosi paprastų miestiečių namai. Jie buvo maži, dažniausiai susidėdavo iš prieangio, kuris būdavo naudojamas ir kaip virtuvė, vienos gyvenamosios patalpos ir poros kambarėlių pastogėje. Vėlyvesniais amžiais mieste atsirado daug masyvių pastatų, papuoštų įvairiomis skulptūromis, ornamentais. Naujųjų namų pirmasis aukštas jau buvo aukštesnis nuo žemės, frontiniai laiptai akmeniniai, misingiu papuoštais turėklais. Senamiesčio rajone kasmet buvo perdažomi namai balta arba pilka spalva. Turtingieji miestiečiai prie savo namų turėjo pasisodinę gražius sodus.

Taip pamažu augo ir plėtėsi mūsų uostamiestis. Jo dabartinėje teritorijoje senamiestis užima tik nedidelę dalį Klaipėdos.

Dėl pranešimų vykusiose diskusijose paaiškėjo, jog Valstybės kontrole (Rechnungshof) yra nuomonės, kad gimnazija savo egzistenciją pateisintų turėdama apie 100 mokinių. Vokietijoje švietimo rūpinasi atskiri kraštai (landai) todėl ir bendrabučio statybą Bona remia tik tada, jei ją remti pažadės Baden-Württembergo vyriausybė.

Iš užjūrio atvykę mokiniai be didelių sunkumų įsijungia į bendrabučio gyvenimą. Sunkiau jiems sekasi įsijungti į mokslą, ypač sekti pamokas vokiečių kalba. Iš JAV-bių atvykusiems moksleiviams specialias pamokas duoda mokytoja E. Pauliukonytė. Vokiečių kalbos jie mokosi privačiai. Būvimas mokinių iš užjūrio skatina ir vietinius daugiau kalbėti lietuviškai. Ieškomi berniukų bendrabučio vedėjas ir mokytojai.

Gimnazijos mokslo lygis yra aukštas. Nors mokykla privati ir neturi oficialaus vokiečių valdžios pripažinimo, bet visi mokiniai, laikantieji tiek vidurinės (6-ųjų klasių), tiek ir tikrosios brandos egzaminus, juos išlaiko. Mokiniai dažnai lanko teatrą Weinheim ar Mannheim, sekmadieniais gali lankyti kinus. Bendrabučio yra televizorius. Santykiai su kaimo gyventojais normalūs. Veikia dvi tautinių šokių grupės. Jaunesniuosius mokinius lavina mokytoja E. Tamošaitienė, o vyresniuosius mokytoja E. Pauliukonytė. Ji pati akordeonu groja. Abi tautinių šokių grupės atliko programas artimiesiems apylinkėse, minint Vasario 16.

1971.12.31 balansas patvirtintas 447,066,41 DM sumos, 1971 pajamų-išlaidų apyskaita- 853,418,05 DM sumos. Apyskaitoje didžiausią pajamų dalį sudaro vokiečių parama gimnazijos išlaikymui (Federalinės vyriausybės 285,500 DM ir krašto vyriausybės 80,000 DM ir Federal vyriausybės parama bendrabučio statybai 200,000 DM).

Tarnautojų algoms per

praėjusius metus išleista 367,325,80 DM, internato statybai 104,714,56 DM, maistui 64,530,40 DM, liko banke 202,093,85 DM ir t.t.

Federalinė vyriausybė yra nuomonės, kad gimnazijos mokytojams mokamos per žemos algos jas reikia didinti. Suprantama, kad padidinus algas, padidės ir reikalavimai.

Direktorius V. Natkevičius apžvelgė mokymo ir auklėjimo būklę gimnazijoje. Pastebėjęs, kad mokymas ir auklėjimas priklauso nuo mokytojų ir auklėtojų, nurodė, jog šįandien daugely pažangių kraštų auklėjimų mokyklose mažai tesirūpinama. Vasario 16 gimnazijoje daroma viskas, kas tik galima. Stengiamasi apsaugoti mokinius nuo modernių iškrypimų, plačiai užvaldžiusių ir Vokietijos jaunimą. Šiuo atžvilgiu gera pagelbininkė yra uždara Romuvos aplinka. Gimnazijos vadovybė stengiasi mokytojus ir mokinius vertinti objektyviai ir nešališkai ir nenukrypti nuo siekiamo tikslo.

Diskusijose iškeltas reikalas steigti pedagoginę komisiją, kuri padėtų spręsti mokymo ir auklėjimo problemas.

Pageidauta, kad daugiau dėmesio būtų kreipiamas į gimnazijos lankytojus bei svečius, į bendrabučio švarą ir tvarką, pasirūpinti, kad būtų kas pasikalbėti su mokinių tėvais, norinčiais gauti informaciją apie savo vaikus, kad būtų stengiamasi padidinti abiturientų skaičių ir pagerinti gimnazijos statusą.

Stud. A. Šmitas pranešė, kad jis su vidaus reikalų ministerijos žinia neseniai lankėsi Friedlando pareinamojo stovykloje, per kurį ir Vokietiją atvyksta visi iš Lietuvos repatriuojami vokiečiai. Dauguma jų yra sukūrę mišrias šeimas, kuriu vaikai nemoka vokiškai. Stovyklos vadovybė sutiko nelabai draugiškai, bet yra vilties susitarti dėl gavimo duomenų apie atvykstančius iš Lietuvos repatriantus. Sto-

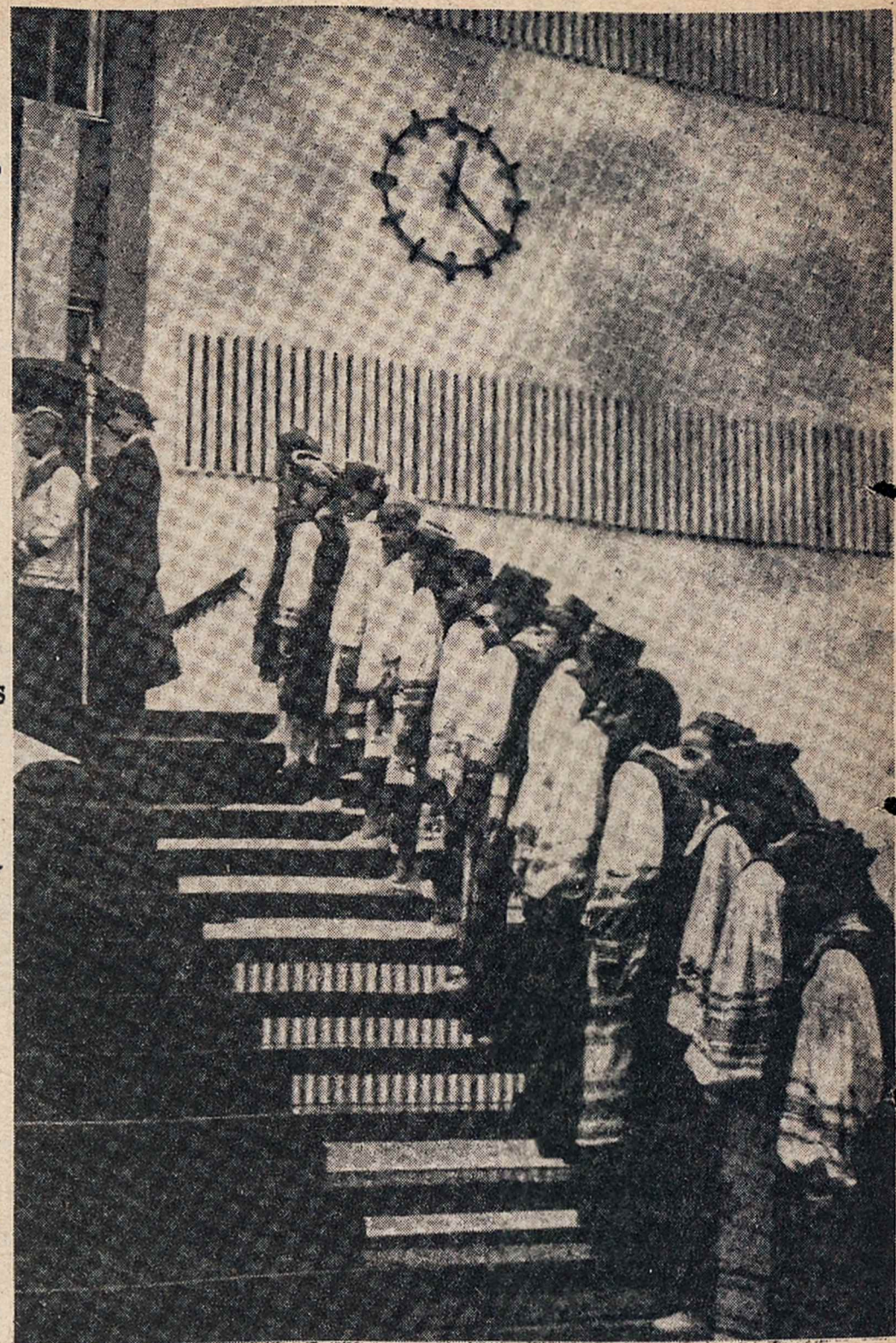
vyklos kapelionas pažadėjo teikti informaciją apie atvykstančius katalikus.

Gimnazijoje veikia skautų, ateitininkų ir evangelikų būreliai. Auklėjimo ir mokymo klausimai svarstomi Mokytojų taryboje. Suminėti verto trynimosi tarp vokiečių ir lietuvių mokytojų nėra. Prieš vasaros atostogas klasių auklėtojai su savo mokiniais ruošia iškylas į tolimesnes vietas. Sportui yra tekusi posūnio vieta.

Pagerintina pamokų ruošos priežiūra. Pageidauta, kad tautinių šokių grupės nariai, vyksta į JAV-bes, pasirūpintų savo išvaizda, sutrumpindami plaukus. Nereiktų gimnazijoje laikyti negabių mokinių. Atkreiptas dėmesys į kai kurių mokytojų netvarkingai rašomus pažymius. Nutarus steigti pedagoginę komisiją, kun. Br. Liubinas išdalino visiems nariams jo paruoštus tos komisijos nuostatų projekto metmenis ir supažindino su jais žodžiu. Į pedagoginę komisiją išrinkti dr. J. Norkaitis, Alina Grinienė ir kun. J. Urdzė. Pirmasis jos uždavinys yra paruošti darbo taisykles.

Bendrabučio statybos vajeaus vedėjas tėv. Alf. Bernatonis pranešė, kad mergaičių bendrabučio statybos finansavimas užtikrintas. Namas jau baigtas ir šiuo metu atliekami vidaus įrengimai. Sekantis žingsnis-berniukų bendrabučio statyba. Tam reikalingi JAV-bės ir Kanadoje jausutelkti per 8 tūkstančiai dolerių. Pradžiai gera. Netenka abejoti ne tolesne vajeaus eiga. Kvietė visus kuratoriaus narius šimtaprocentiškai užsiangažuoti statybai. SUTARTA pirmiausia reikia stengtis gauti statybai lėšų iš Baden-Württembergo vyriausybės. Nepasisiekimo atveju paruošti sumažintą planą ir jį vykdyti savo jėgomis.

Apieklutis, kurias teko nugalėti prieš pradėdant statybą ir statybos eigą informavo reikalų vedėjas V. Bartusevičius. Federalinė vokiečių ir

Vasario 16 Gimnazijos mokinės išsiriavusios ant gimnazijos naujojo pastato laiptų per šventinimo iškilmes.

V. Alseikos nuotrauka

Baden-Württembergo krašto vyriausybės dabar pareikalavo, kaip ir statant gimnazijos rūmus, kad bendrabučio statybai būtų skirti po 200,000 DM būtų įrašyti hipoteka jų naudai Vokietijos LB nekilnojamojo turto knygoje. VLB Taryba yra nutarusi reikalavimą paenkinti.

VASARIO 16 D. GIMNAZIJOS NAUJO BENDRABUČIO STATYBAI AUKOJO:

Lietuvių kredito kooperatyvas Talka, Hamilton (Kanada -500 dol. Montrealio lietuvių kredito unija Litka (Kanada -300 dol., Prisiėlimo parapijos kredito draugija Toronte (Kanada -200 dol. Montrealio lietuvių aukos per Litka (Kanada -130 dol.

LIETUVOS VARDAS Italų spaudoje šių metų pavasario mėnesiais dažnai minimas. "Il Giornale d'Italia" dienraštis, svarstydamas priešrinkiminius klausimus bei polemizuodamas su italų komunistų naujuoju vadu Berlinguer, šiam prikišus fašistinius pavojus Italijai, priminė 1939 m. Stalino-Hitlerio suokalbį ir tai, kaip vokiečių fa-

šistai su sovietų komunistais sužlugdę Baltijos kraštų ir Lenkijos nepriklausomybes.

Ansa, Italijos žinių agentūra, informavo apie Turkiją, jos prieškomunistinį nusistatymą, priminė 1970 m. spalio mėn. Brazinskių žygį. (Elta)

-MELBOURNO, Australijoje jaunimo komitetas suorganizavo studijų dienas tiems jaunuoliams, kurie vyksta į Antrąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Čikagoje. Ten dalyvavo jaunuoliai iš Sydney, Adelaidės, Geelongo, Tasmanijos, Brisbano, o taip pat ir iš Melbourne. Viena pagrindinių tezių, kuri buvo ten nagrinėta, tai: Australijos lietuvių jaunimo problemos.

-ANGLIJOS lietuvius ateinančio rugpjūčio 5 d. aplankys Amerikos tautinių šokių ansamblis "Grandinėlė".

-LAUKO TENISO lietuvių pirmenybės įvyksta Čikagoje liepos 1-2 dienomis. Rungtynėms vadovaus komitetas: Jurgis Šenbergas, Algis Barakauskas, Birutė Barakauskaitė ir Antanas Paškus.

SVEIKI DANTYS

Tur būt, nėra pasaulyje šalies, kurios gyvenimojais nesirgtų parodontozė. Tyrinėjimai rodo, kad ši liga yra pagrindinė priežastis, dėl kurios netenkama dantų po 35 metų amžiaus. Iki tol didžiausias dantų priešas yra kariesas. Galima sakyti, kad parodontozė pakeičia kariesą.

Nors parodontozė žinoma nuo žilos senovės, tačiau dar ir dabar mokslininkai neuri vieningos nuomonės dėl šio susirgimo kilmės. Vieni šios ligos atsiradimą sieja su dantų akmenimis, kiti nemažos reikšmės teikia parodonto kraujagyslių sklerozę. Nepalankiai parodontui atsiliepia širdies kraujagyslių sistemos, inkstų, skrandžio ir žarnyno ligos, diabetas ir avitaminozė. Savo ruožtu parodontozė (ypač pūlinės formos gali sukelti vidaus organų ir sistemų sutrikimus, padėti vystytis reumatizmui ir alerginėms reakcijoms. Todėl parodontozės gydymas – savotiška vidaus organų ligų profilaktika. Sutrikusi kraujo apytaka dantenose ir dantų duobelių kaulė, susilpnėjęs kramtymas – rūkstant dantų ar esant netaisyklingam sukandimui, netikęs užplombavimas, sutrikusi parodontalinių audinių mityba – visa tai skatina parodontozės vystymąsi. Kadangi parodontozė serga 50% vyresnių kaip 40 metų žmonių, kai kurie tyrinėtojai linkę šią ligą sieiti su senatviniais audinių pakitimais.

Liga vystosi iš lėto ir gali trukti ilgus metus. Silpnas dantenų niežėjimas ir peršėjimas, kraujo tekejimas, kramtant kieta maistą, atšipimo jausmas –

tai pradiniai parodontozės požymiai. Pamažu kraujavimas stiprėja. Valgant, ypač rūgštų, saldų, karštą maistą, atsiranda aštrus skausmas. Didėja tarpdantiniai, dantys tarytum retėja. Jei prie šio dar prisideda infekcija, susidaro pūliniai, uždegiminiai židiniai. Alveolinės ataugos kaulas toliau nyksta, dantenos taip nusileidžia, kad dantys apsinuogina, iškliba ir pradeda kristi.

Norint sustabdyti procesą ir išsaugoti dantis, reikia apsišarvuoti kantrybe-reguliariai lankytis pas stomatologą, griežtai laikytis jo nurodymų. Ligonio būklė pagerėja, kai nuimami nuo dantų akmenys, išplaunamos ir sutepamos vaistais dantenų kišenėlės. Padeda ir fizioterapinės procedūros: elektroforezė, elektros bangų terapija, darsonvalizacija, hidroterapija. Vienu metu parodontozėi gydyti buvo taikomas pridegimas cheminėmis medžiagomis. Tačiau pastaraisiais metais nustatyta, kad nuo to dantenų kišenėlės gali dar labiau pagilėti. Daug efektyviau yra taikyti gydymą, kuris mažina uždegimą ir naikina intoksikaciją. Labai svarbu, kad visi dantys būtų vienodai apkrauti. Todėl reikia nešioti gydytojo rekomenduotus protezus.

Sergantieji parodontozė ypač daug dėmesio turi skirti higienos priemonėms. Gydytojui nuėmus nuo dantų akmenis, ligonis turi masažuoti danteną. Masažas pagerina medžiagų apykaitą parodonte. Dantenos masažuojamos pirštais – viršutiniame žandikaulio iš viršaus į apačią, apatiniame – iš apačios į viršų. Masažuoti reikia energingai, net jei dantenos ir kraujuotų. 2–3 min. trukmės masažus reikia daryti sistemingai.

Naudinga ir kasdieninė žandikaulio raumenų treniruotė. Pratimus galima atlikti rytmetinės higieninės gimnastikos metu, dieną ar prieš miegą. 5–10 kartų kartojami pratimai: 1-smarkiai išsižiojama ir susičiaupinama; 2–lūpos su-

kamos ratu; 3–liežuvis sukamas ratu per danteną; 4–sukiojama galva į kairę ir dešinę, į priekį ir užpakalį; 5–galva sukama ratu.

Labai svarbi yra elementari higienos priemonė – dantų valymas šepetėliu.

PO valgio reikia skalauti burną, kad kuo mažiau joje veistųsi mikrobu. Nereikia vengti kieto maisto. Kraujo apytaką pagerina kontrastiniai skalavimai: paeiliui šiltu ir šaltu vandeniu. Maiste neturi trūkti baltymų, vitaminų; cukrų ir riebalus reikia apriboti.

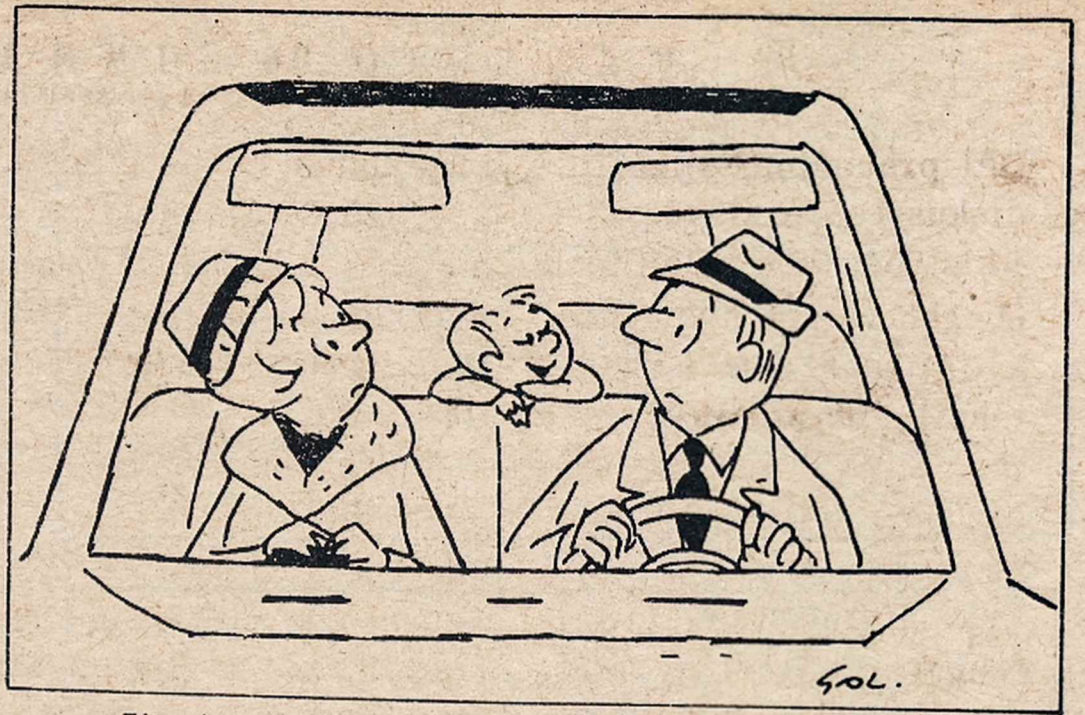
DAUG PASIUTUSIŲ GYVULIŲ

Amerikoje pastaraisiais metais atsiranda nemaža pasiutusių gyvulių. Specialistų patyrimu pirmiausia suseraga skunkės, šikšnosparniai ir kiti laukiniai gyvuliai. Jie užkrečia vėliau ir naminius gyvulius, kaip sakysim šunis ir kates. Todėl yra patariama saugoti ypatingai vaikus nuo naminių gyvulių glamonėjimo. Inkubacinis šios ligos periodas gana ilgas. Todėl niekada negali žinoti, kada gyvulis sveikas ir kada jis jau susirgo. Tik praeitais 1971 metais buvo Amerikoje užregistruota 4.392 pasiutimo susirgimų. Ypatingai šiuo metu, kai miesto gyventojai mėgsta išvykti į gamtą ir atlikinėti ekskursijas, patartina saugotis įtartinų laukinių gyvulių.

- KATALIKŲ vyskupų parinkimas šiek tiek sudėmokratinamas. Prieš paskiriant vyskupą, būsimos vykdomos plačios konsultacijos, bet galutinis žodis vis tiek priklausys popiežiui.

ROMOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS SUNKUMAI JAV Osservatore della Domenica išspausdino straipsnį, kuriame kalbama apie katalikų bažnyčios Amerikoje šiuo metu pergyvenamus sunkumus.

Pirmoje eilėje apgailėtaujama, kad pastaruoju metu pasidarė vis dažnesni atsitikimai, kai kunigai meta kunigystę. Lygiai nemaža esama vienuolių, kurios apleidžia vienuolynus, lygiai pasitaiko nemaža teologų, kurie pere-

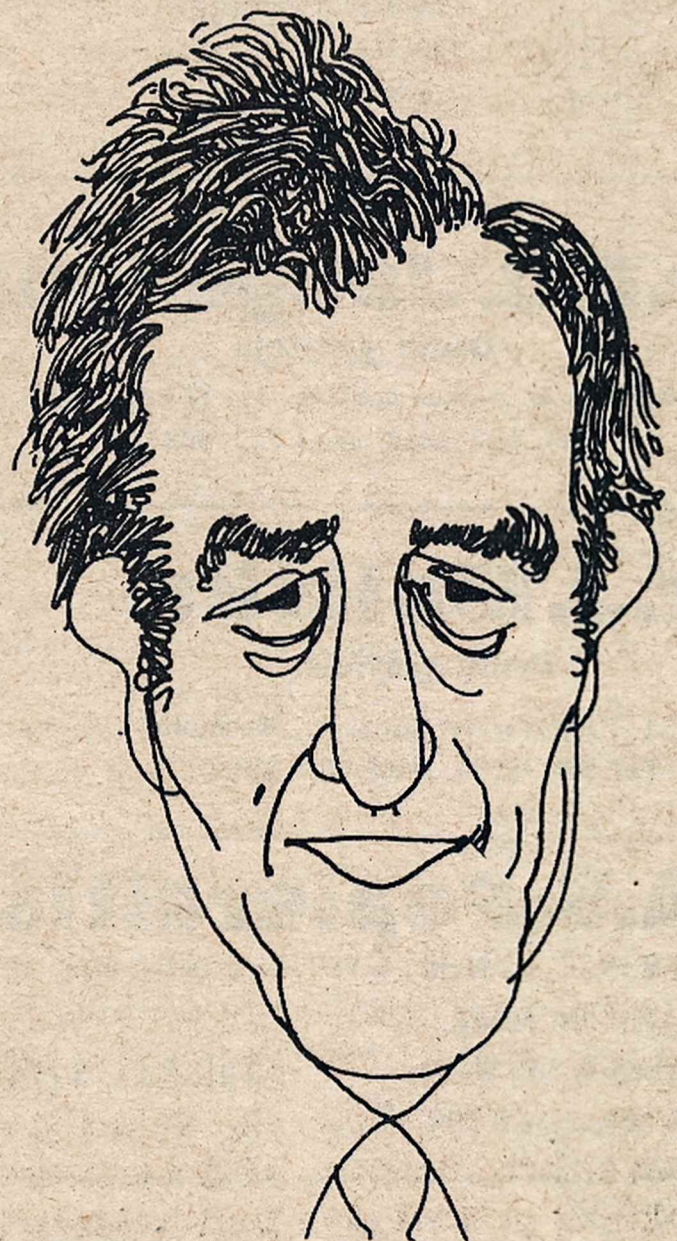

— Tėte, kas tau sakydavo, kaip vairuoti mašiną, kol tu nebuvai vedęs mamos?

na į kitokias mokslo šakas. Apie katalikų mokyklų negalavimus Amerikoje mūsų visuomenė žino iš kasdienės praktikos. Dar skaudžiau esą, kad katalikų leidžiami laikraščiai ir tu leidinių darbuotojai vis griežčiau kritikuoja katalikų bažnyčios veiklą. Lygiai pasireiškia kunigų nepaklusnumas vyskupams, o kai kurie kunigai atsidūrė kalėjimuose arba buvo teisiami už veiksmus, kurių nepalaiko aukštesnioji bažnyčios vadovybė. Nurodoma, jog katalikų dvasininkų tarpe nesutarimai pagrindiniais religinio gyvenimo praktikos klausimais ypatingai pasidarė

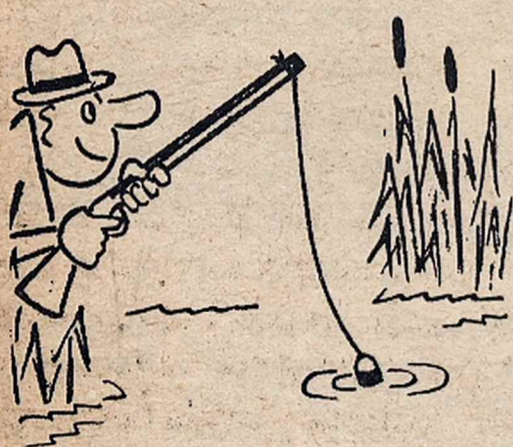
Europoje ir kituose kraštuose diskusijos neturėjusios griežtesnių formų, tai Amerikoje aistros netikėtai įsisiūbavusios.

Čia minimo leidinio autorius mano, kad bažnytinės dogmos netekusios kai kurių dvasininkų akyse pirmąsias reikšmes, o pati bažnyčia jau esanti laikoma tokia įstaiga, kuri galinti sustabdyti karus ir pasireiškiančias socialines negeroves. Čia nurodyto straipsnio autorius tačiau reiškia viltį, kad viešumosininkų tarpe nesutarimai, kurių dvasininkų veiksmai, bus pagaliau nuslopinti tos "didžiulės tylinčios daudžnesni po antrojo Vatikano suvažiavimo. Jeigu

- SENATORIUS MUSKIE, lenku kilmės, kuris savųjų tarpe buvo žinomas Edziu vardu, kandidatuodamas į JAV prezidentus sudėjęs net du milijonus dolerių, bet pastarųjų bandymų metu patyręs didelę nesėkmę,

toliau jau nedalyvauja pirminiuose rinkimuose. Tačiau jis neatsisako demokratų partijos kongrese dar bandyti patekti būsimuose rinkimuose į demokratų kandidatus.

Šimta mylių nuv ažiavęs turiu laimėti...

BUR. 769-1532
RÉS. 365-2413

BUREAU - LUN. À VEN.
2 À 4 - 7 À 9

Priėmimo valandos kasdien nuo 2 - 4 ir 7 - 9 val.

CHIROPATICIEN - NATUROPATHE

Dr. François Daigneault, D.C., N.D.

CHIROPRACTOR - NATUROPATH
CHIROPRAKTIKAS

5706 LAURENDEAU

MONTREAL

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 126, QUE.

Dr. V. Giriuniene

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL,
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525

Aidara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

SIBIRO JAKUTAI
VARGSTA RUSŲ
PRIESPAUDOJ

Jakutus valdo iš Maskvos atsiųsta Ovčinkova. Su ja turėjo pasikalbėjimą "New York Times" korespondentas. Šiame šiaurės Sibiro užkampyje klimatas labai žiaurus. Šią žiemą teko jakutams pakelti net 72 laipsnius žemiau nulio, Far. Ovčinkova nurodė, kad čia žmonės nenutunka, tai, girdi, nesergaširdies ligomis. Jakutai turi ypatingai šiltai apsivilkti, net keliomis eilėmis drabužių, lyg kopūsto galvos. Namuose įstatomi net treji langai. Kadangi ir tie negausūs vandentiekiai žiemos metu užšala, tai tenka juos aprūpinti elektriniais šildytuvais. Ten nepasirūpinta į gyvenamus namus įvesti vandentiekį. Tualetų įrengimai tebėra kiemuose. Tolimesniems namams vanduo atgabnamas ledo gabalais. Ovčinkovai rūpi, kad jakutai daugiau dirbtų režimo nardai. Tik, gaila, kad jakutų darbas esąs žiemos mėnesiais smarkiai menkesnis. Jakutai, tai viena negausių tautų, kurios skriaudžiamos ir išnaudojamos. Juk jakutai gyvena tokiose sąlygose, kad žemė niekada gilesniuose sluoksniuose neatsipalaidoja nuo amžino pošalio. Ten nėra pakenčiamų kelių, vasarą lieka svarbiausia susisiekimo priemonė, tai upė Lena. Maskvos režimas jakutų žemėje laiko ne tik pačius pagrindinius gyventojus, bet priedui dar siunčia savo valdžios priešininkus priverstinai dirbti, nes ten yra nepaprastai turtingos geležies, įvairių metalų ir anglies, o taip pat aukso kasyklos. Ten trūksta gydytojų ir įvairių specialistų, nes niekas savanoriškai nenori ten apsigyventi.

-LITHUANUS- anglų kalba leidžiamas žurnalas, kaip pranešama spausdina keturis kartus į metus po 4300 kopijų. Skaitytajams išsiuntinėjama 4000. Žurnalas 1970 metais išprenumeratos ir aukų turėjęs 15,675 dol. 56 cent. pajamų. Bet praeitais metais jo pajamos siekios 13,697 dol. 30 centų.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montediečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

Hydro - Quebec atstovas,

Tik **Cascade**
apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mois per month
40 kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

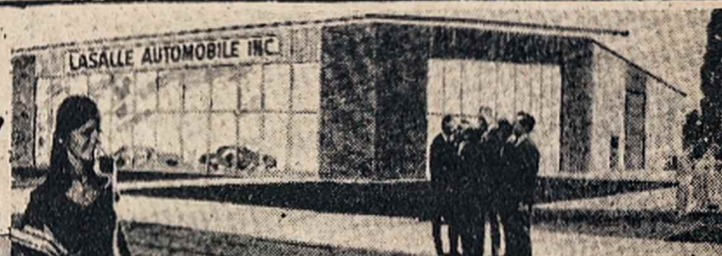
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

kanados lietuvii bendruomenė

THE LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY • LA COMMUNAUTÉ LITHUANIENNE DU CANADA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Montrealio apylinkės valdyba nutarė reaguoti kanadiečių spaudoje, iškeldama ir nušviesdama laisvės ir religijos persekiojimą Lietuvoje ir paskutinius įvykius ir riaušes Kaune.

Tam reikalinga nemaža suma pinigų. Kreipiamės į visus Montrealio lietuvius ir prašome kaip galima greičiau paaukoti šiam reikalui tiek, kiek kas gali. Reikalas yra svarbus ir skubus.

KLB Montrealio valdybos kasininkas p. J. Šiaučius atidarė specialią sąskaitą "Lite". Supraskim padėti ir parodykim, kad auka laisvės reikalui mums nėra antraeilis dalykas.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS
Lietuvos valstybės atstatymo, Vasario 16-tos dienos minėjimo, įvykusio š. m. vasario mėn. 27 d. Montrealyje bendras aukotojų sąrašas.

Prie minėjimo įėjimo aukos buvo renkamos vienu bendru sąrašu. Pirmieji skaičiai yra auka K. L. Bendruomenei, antrieji Tautos Fondui.

Pažymėtinas yra Mykolas Guobys, pirmasis lietuvis iš Montrealio, paaukojęs vieną šimtą dolerių Tautos Fondui.

Aukojo:
J. Gražys 10.00 - 10.00, D. Jurkus 5.00 - 15.00, kun. L. Zaremba 5.00 - 10.00, M. Juodviršis 7.00 - 5.00, J. Lukoševičius 2.00 - 10.00, J. Valiulis 2.00 - 10.00, K. Andriuskevičius 10.00 - -, P. Beleckas - - 10.00, O. Biečiūnaitė 5.00 - 5.00, A. Daugelavičius 5.00 - 5.00, J. D. 5.00 - 5.00, Efertai 5.00 - 5.00, A. D. 5.00 - 5.00, P. Gabrys 5.00 - 5.00, L. Giriūnas 2.00 - 8.00, B. Katilius - - 10.00, V. Kačergius 5.00 - 5.00, J. Stp. Kęsgaila 5.00 - 5.00, V. Kerbelis 5.00 - 5.00, A. Kudžma 5.00 - 5.00, V. Kudžma 5.00 - 5.00, P. Klezas 5.00 - 5.00, J. Laimikis 5.00 - 5.00,

P. Lukoševičius 5.00 - 5.00, Iz. Mališka 5.00 - 5.00, P. Mekšrūnas 5.00 - 5.00, J. Mališka 5.00 - 5.00, L. Norvaiša - - 10.00, M. Paknienė - - 10.00, V. Peteraitis 10.00 - -, P. Rudinskas 5.00 - 5.00, A. Rudytė 5.00 - 5.00, A. Ruzgas 5.00 - 5.00, R. Simaniūkštis 5.00 - 5.00, K. Smilgevičius - - 10.00, J. Stropas 5.00 - 5.00, L. Urbonas 5.00 - 5.00, V. Venskūnas 5.00 - 5.00, V. Žižys 10.00 - -, V. Bičiūničius 3.00 - 5.00, P. Mickus 3.00 - 5.00, A. Gaurys 2.00 - 5.00, A. Gražys 2.00 - 5.00, J. Šeidyš 2.00 - 5.00, P. Adamonis 3.00 - 3.00, M. Gaputytė 3.00 - 3.00, J. Gaurys 3.00 - 3.00, P. Žukauskas 3.00 - 3.00, J. Adamonis - - 5.00, H. Adamonis - - 5.00, J. M. Adomaičiai 3.00 - 2.00, G. Alinauskas 2.00 - 3.00, A. S. Ališauskai - - 5.00, S. Aneliūnas 2.50 - 2.50, B. Bagdžiūnas - - 5.00, B. Barisa 5.00 - -, A. Baršauskas 5.00 - -, P. Barteška 2.50 - 2.50, Bičiūnai 2.50 - 2.50, J. Blauzdžiūnienė 1.00 - 4.00, J. Bulota 2.00 - 3.00, O. Čerkus - - 5.00, Čekauskienė 5.00 - -, J. Dalmontas - - 5.00, J. Gabrusevičius 3.00 - 2.00, Iz. Gorys 2.00 - 3.00, Il. Gražytė 5.00 - -, J. Grigelis 2.50 - 2.00, K. Gudžiūnas 2.50 - 2.50, B. Jacutis 2.50 - 2.50, A. Jacys 2.50 - 2.50, M. Jonelienė - - 5.00, V. Jonynas 2.00 - 3.00, F. Jucevičius 2.50 - 2.50, B. Jungmeisteris 2.50 - 2.50, A. Kalvaitis - - 5.00, E. Kardelienė - - 5.00, M. Kasperavičienė - - 5.00, J. Lukoševičius 2.00 - 3.00, A. Mylė - - 5.00, S. M. 2.00 - 3.00, B. H. Nagiai 5.00 - -, B. Nagienė 2.50 - 2.50, B. Niedvaras 5.00 - -, A. Norkeliūnas 2.50 - 2.50, J. Pakulis 5.00 - -, P. Petrauskas 5.00 - -, V. Plešiniene 2.00 - 3.00, A. Ptašinskas 2.00 - 3.00, K. Rašitinis 2.00 - 3.00, K. Rimkevičius 2.00 - 3.00, V. Stankevičius 2.50 - 2.50, B. Staškevičius 2.50 - 2.50, J. Skučas 2.50

2.00 - 3.00, K. Stirbys - - 5.00, A. Slapšinskas 2.50 - 2.50, J. Tener 5.00 - -, E. Urbonaitė 2.00 - 3.00, J. Vagnas 5.00 - -, A. Vapsvienė - - 5.00, P. Vileiškis 2.50 - 2.50, A. Valinskas 2.00 - 3.00, J. Zabieliūskas 5.00 - -, P. Žukauskas 2.50 - 2.50. Po 4.00 dol.
P. Gudžinskas 2.00 - 2.00, V. Gražienė 2.00 - 2.00, M. Kaskienė 2.00 - 2.00, P. Kerevičius 2.00 - 2.00, V. Koskus 2.00 - 2.00, M. Meškauskas 2.00 - 2.00, A. Tankevičius 2.00 - 2.00, A. Tušas 2.00 - 2.00, J. Zavys 2.00 - 2.00. Po 3.00 dol.
B. Abramonis 2.00 - 1.00, Barislenė 1.00 - 2.00, W. Genteman 1.50 - 1.50, R. Jurkus 1.50 - 1.50, Lietuvininkas 1.50 - 1.50, J. Masevičius 3.00 - -, V. Rudinskas 2.00 - 1.00, V. Sušinskas 3.00 - -, J. Vieraitis 2.00 - 1.00. Po 2.00 dol.
J. Abraminas 1.00 - 1.00, E. Andrijauskaitė 1.00 - 1.00, J. Augaitis 2.00 - -, M. Baltienė 1.00 - 1.00, Baltrukonis 1.00 - 1.00, N. Baršauskas - - 2.00, Breivicas 2.00 - -, K. Butkienė - - 2.00, J. Celiatorius 2.00 - -, A. Dainius 1.00 - 1.00, J. Dalmantas 1.00 - 1.00, V. Drešeris 2.00 - -, P. Gaputis 1.00 - 1.00, P. Gerhardas 1.00 - 1.00, P. Gerhardas 2.00 - -, P. Juodkojis 2.00 - -, B. Juras 1.00 - 1.00, Kazlauskienė 2.00 - -, P. Keturka 2.00 - -, Kličius 2.00 - -, A. Krasowski 1.00 - -, J. Lukošius - - 2.00, P. Luour 1.00 - 1.00, S. Morkūnas - - 2.00, V. Markauskas 2.00 - -, B. M. 2.00 - -, P. Norkeliūnienė 1.00 - 1.00, Pauparėlis 2.00 - -, M. Petrauskas 2.00 - -, K. Petrulienė 2.00 - -, J. Plešina 1.00 - 1.00, A. Rusinas - - 2.00, K. Sitkauskas 2.00 - -, M. Sinienė 2.00 - -, L. Stankevičius 2.00 - -, Susevičius - - 2.00, S. Szewczuk 1.00 - 1.00, P. Tekutienė - - 2.00, A. Ur-

bonas 2.00 - -, A. Urbonavičius 1.00 - 1.00, P. Vitas 2.00 - -, Vasiliauskas 1.00 - 1.00, Vasiliauskauskienė 1.00 - 1.00, Z. Valinskas 2.00 - -, Žemaitaitis 2.00 - -. Po 1.00 dol.
B. Augaitis 1.00 - -, A. B. 1.00 - -, Barisaitė 0.50 - 0.50, J. Bunienė 1.00 - -, M. Čapkauskas 1.00 - -, P. Drešeris 1.00 - -, Filipavičienė 1.00 - -, A. Gudas 1.00 - -, A. Jankus 1.00 - -, A. Išganaitis 1.00 - -, J. Krujelskis 1.00 - -, K. Kuzaitienė 1.00 - -, A. Kuncevičienė 1.00 -

-, Lukauskas 1.00 - -, O. Lapenaitienė 1.00 - -, J. Mickienė 0.50 - 0.50, J. Mieliauskas 1.00 - -, J. Naruševičius 1.00 - -, N. P. Seselė 1.00 - -, P. Petrauskas 1.00 - -, V. Pukteris 1.00 - -, Sabalytė 0.50 - 0.50, V. Sabalys 1.00 - -, E. Vanagienė 1.00 - -, Venskaitienė 1.00 - -, J. Žitkienė - - 1.00.

Viso suaukota 1064.00 už programas gauta 47.30 Bendrų pajamų 1111.30

Iš jų K. L. Bendruomenei 515.30 Tautos Fondui 596.00 Minėjimo išlaidos 424.60 Saldo likutis 686.70 Balansas 1111.30 KLB Montrealio Apylinkės valdybos išdininkas J. ŠIAUČIULIS

VATIKANAS NUSIVYLĖS MASKVA - JI NEATLAIDĖ KATALIKŲ ATŽVILGIU
Bostono dienraštis "The Christian Science Monitor" geg. 8 paskelbė svarbų Paul Wohl straipsnį Vatikano pažiūrų ir okup. Lietuvos katalikų klausimu. Autorius pažymėjo, kad Vatikano lūkesčiai dėl Romos katalikų gyvenimo Rusijoje pagerėjimo lig šiol yra neišsipildę. Vatikanas pernai buvo pasiuntęs tris žymius savo pareigūnus, kurie tarėsi su "karingais antireliginiais" sovietų vyriausybės atstovais ir tikėjosi Kremliaus laikysenai sušvelnėsiant. Įvyko priešingai, nes š. m. kovo mėn. pabaigoje Lietuvos katalikų išsiųstieji skundai su daugiau kaip 17 000 parašų Vatikanui negalėjo suteikti daug paguodos.

Tradicijos Lietuvoje išsilaiko - toliau pažymėjo Bostono dienraščio atstovas. Nurodęs į Lietuvos katalikų skundo svarbiausias vietas, religijos, dvasininkų persekiojimą Lietuvoje, autorius pabrėžė: tikėjimas Lietuvoje nėra susilpnėjęs.

Jis čia prisiminė partinio pareigūno Lietuvoje š. m. kovo 26 d. pareiškimą, atspausdintą "Sovietskaja Litva" dienraštyje, kur nurodyta: 1968 m. Lietuvoje pakrikštyta daugiau kaip pusė visų kūdikių ir netoli

trečdalis mirusių palaidota su religinėm apeigom. Iš tikrųjų, tie skaičiai yra žymiai aukštesni.

Korespondentas dar priminė ir Prienu tikinčiųjų skundą ir pridūrė, kad Stalino ir net Chruščiovo valdymo metais tokie katalikų žygiai nebūtų buvę galimi. Tačiau, esą, nors policijos persekiojimas sušvelnėjęs, tačiau tikintieji vis dar susiduria su įvairiais varžymais, trukdymais.

Taigi, anot dienraščio, Vatikano pastangos bent tikinčiųjų atžvilgiu buvusios nesėkmingos. Todėl netenka stebėtis, teigiama, kad Popiežius velykiniame žodyje ir vėl kalbėjo apie "tylinčiąją Bažnyčią", dar tebesančią daugelyje sričių, kur tikintiesiems draudžiama teisėtai ir nieku būdu ne subversyvi veikla". (E.)

- RAŠYTOJO J. KRALIKAUSKO knyga "Vaišvilkas" buvo pristatyta Toronto lietuvių visuomenei. Vl. Šaltmiras, baigęs Toronto universitetą, apibūdino Vaišvilko asmenį.

- ARGENTINOS LIETUVIAI Medicinos laboratorijos "Unisa" surengtose iškilmėse dalyvavo ir turėjo gero pasisekimo. Jie parodė tautinio stiliaus dirbinius, audinius ir medžio drožinius. Tos parodos iniciatorė buvo Milda Račkauskaitė.

KAZYS IR ALINA ŽILVYČIAI, gyv. Mount Hope, sulaukę savo 20 m. vedybinio gyvenimo sukaktuvių, nutarė jas praleisti nuskrudę į Meksiką 2 savaitėms atostogų. Jiems grįžus gegužės 20 d. jų prieteliai surengė sutiktuves. Jonas ir Birutė Sadauskai, M. Kalvaitienė ir F. Povilauskienė, padedant Žilvytienės mamytėi Rickienei ir sesutei J. Norušienei suruošė puikias vaišes. Sugrįžusieji labai nušvebo radę savo prietelių ir giminių, kurie buvo suvažiavę iš Hamiltono, Delhi, Brantfordo, Grimsby ir JAV Niagara Falls. Grįžusius sutiko su duona ir druska. Įteikta vertingų dovanų. Sveikinimo kalbas pasakė B. Sadauskienė, R. Bagdonas ir "Aukuro" režisiorė Dauguvietytė-Kudabienė. Sugiedota ilgiau-

sių metų.

Pats K. Žilvytis visus pavalšino parsivežta meksikoniška degtine. Žilvyčiai augina pavyzdinę šeimą - sūnus Algį ir Leną ir dukterį Ireną. Pati Žilvytienė yra nuolatinė "Aukuro" aktorė, taip pat jų mamytė Rickienė ir sūnus Algis priklauso "Aukurai". Pats K. Žilvytis priklauso Medžiotojų d-jai "Giedraitis". J. P.

toronto

- Toronto Humber Valey mokyklos auklėtinių parodoje astronomijos srities skyriuje pirmą vietą laimėjo J. Budnikaitė, 7 sk. mokinė.

- Juratė Norvaišienė, kuri su savo vyru laimi pramoginių šokių tarptautiniuose konkursuose, Kauno universitete apgynė medicinos mokslų kandidatės disertaciją.

POKALBIS TAVERNOJE

- Nu, ką gi tu ten pergyvenai taip baisiai? - šypsojosi Mimiuklis.

- Kai gerai išgersiu, tai gal ir pasakysiu, bet dar ne, - atrėžė Talačka ir ėmė skubiai gerti alų.

Ištuštinęs tris didelius butelius alaus, Talačka prabilo:

- Tai ar nori žinoti, ko mano rankos dreba?

- Aa.

- Niekam nesakysi?

- Ee, žinau, bloga liga, - šypsojosi Mimiuklis.

- Kaip dėsiu buteliu tau per galvą, tai turėsi blogą ligą, - nirsė Talačka, - ar tu manai, kad aš toks paleistuvys, kaip tu?

- Nu, nepyk, Zidor, - nepyk. Aš tik juokais, - ramino jį Mimiulis.

- Tai žinok, su kuo kalbi, - pabrėžė Talačka, - aš tau ne koks zimagoras, o čystas krikščionis.

- Nu, gerai, gerai, būk tu krikščionis, ale kodėl

tavo rankos taip dreba, kaip numūcyto bedievio?

- Mykola, liežuvį tai turi, ale širdies nel už pašto markutę. Turėtum tu mano bėdas, tu vyniotumeisi lyg kirminas ant kabliuko, - skundėsi Talačka.

- Zidor, negriešyk. Turi žmoną, turi koledžą baigusį sūnų, turi namą, turi nuomininkus, turi darbą, ko daugiau tu nori? - rimtai kalbėjo Mimiulis.

Palengva Talačka gėrė alų, labai palengva. Pamažu jo akyse pasirodė ašaros:

- Mykola, Mykola, nieko aš neturiu... Žmona akmeniu pavirto, sūnu bėdas apsėdo, nuomininkai išbėgiojo, o namai kažin ar dar mano..., - aimanavo Talačka.

- Zidor, Zidor... Kas gi atsitiko? Aš nieko negirdėjau. Ar gaisras buvo? Ar kas? - nerimo Misiulis.

- Gaisras? Dieve, kad būtų buvęs tik gaisras... Mykola, Mykola, jeigu tik gaisras būtų buvęs, tai tu šiandien baliavotum su manim iki aušros..., - skausmingai nusišypsojo Talačka, - neatspėsi, Mykola. Vot, kas buvo. Sūnus baigė koledžą. Paprašė manęs leidimo beizmente susavo draugais pabaliavoti. - Šiūr, - sakau, - aš vistiek naktį dirbu, o žmona kokian ten susirinkimam norėjo išeiti. Taigi, palikau sūnui, kad jį nagla paimtų, namą pilnai valiai... Grįžau tik rytą...

- Radai pelenus?

- Mykola, ne pelenus radau, o Liuciperio vėseliją... Jau iš tolo užuodžiau peklos smarvę. Priėinu arčiau - girdžiu baisyklysmą. Įbėgu gryčion - Sodoma ir Gomora. Ant žemės guli kokie tai barzdotti tyteliai. Patefonas spiegia. Smarvė baisiau - sia. Sūnus, kaip durnaropių priėdęs, tik laksto, tik čystija raudonus dažus nuo kėdžių, sienų, grindų. O smarvė, smarvė...

- Tai iš kurtie dažai atsirado? - paklausė Mimiulis.

- Matai, Mykola, sūnus nepakvietė baliun kažkokių ten kaimynų chuliganų. Tie, bieso kirminai, rado kažkur skunkę, nudažė ją vyšaine spalva ir šitiems

Nukelta i 15 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be mūto: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONSEVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais 10 — 5 v. p.p.
antradieniais 10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v. p.p.
penktadieniais 10 — 7 v. vak.
šeštadieniais 9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vieno metų terminuotus indėlius 6½%
ir virš \$10.000 - 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800.000

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA'I

Leidžiant LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratos mokesčio: vieno išleisto tomo prenumerata įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesusidarė tiek prenumeratų, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos leidimui. Jau 1-ji tomas išleistas, aiškėjo, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išeities. Štai, to tikslo — prenumeratų padaugėjimo — siekdami, perėitą kovo mėn. kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsilepimas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tiekėdamiesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.

Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

1. LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 36 tomai, kainą \$299.00, siūlau \$.....
2. VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai..... kainą \$25.00, siūlau \$.....
3. B. Kviklys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai.. kainą \$42.00, siūlau \$.....
4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. kainą \$10.00, siūlau \$.....
5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. kainą \$10.00, siūlau \$.....
6. B. Raila, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. kainą \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriešio raštų I t., J. Balio — Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukio — Nemarioji žemė, L. Dambriūno — Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvaro — Atidari langai ir Aukos taurė, A. Vaičiulaitis — Gluosnių daina, A. Rukšos versta Enėjidė, V. Šlaifto — Eilėraščiai, A. Kutkaus — Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis — kainą \$38.00, siūlau \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

Šią atkarpą prašome išsikirpti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pasiūlymus siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127. Pinigų iš anksto siųsti nereikia.

VASARVIETĖ "JŪRA"

ATIDAROMA ŠIAIS METAIS LIEPOS 1 DIENĄ.

Vasarvietė randasi prie šiltosios srovės paplūdimio "CRAIGVILLE BEACH" – 5 minutės pėsčiam. Patogūs kambariai, geras lietuviškas maistas ir rami aplinka.

Su užsakymais kreiptis:

O. Šlepavičienė
P.O. Box 307, Marie Ave.,
Centerville, Mass. 02632, Cape Cod USA
Tel. (617) 775-4146

CAPE COD RAMIOJE IR GRAŽIOJE VIETOJE ISNUOMUOJAMI ATOSTOGAUTOJAMS KAMBARIAI SU MAISTU.

Arti prie pajūrio šilto vandens srovių, paplūdimis tik 2 – 3 minutės nueiti pėsčiam.

Norintieji prašome dabar užsisakyti kambarius.

Tel. (617) 775-7841

Adresas: E. Grušienė
85 Standish Way,
W. Yarmouth, Mass. 02673
U.S.A.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir viso kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Atkelta iš 14 psl.

POKALBIS TAVERNOJE...

durniam balliovojančiam, imėte per langą. Mergos pradėjo cypiti, o bernai gaudyti skunkę. Ta skunkė tik cikt, cikt, cikt, ir pripaškudijo visą namą. Kad nors ją ramybėje būtų palikę. Ale kur tau. Vejojo, vejojo, vejojo, o skunkė ir po beizmentą ir viršun mūsų butą. Kilimai, sofai, kėdės, sienos ir nuvažytos ir pekliškai smirda. Nėra nei kur būti, kur

montreal

MONTREALIO ŽINIOS

G. Celičius ir A. Kriščiokaitis po operacijos guli St. Mary ligoninėje.

Jonas Strėlys serga ir guli ligoninėje.

VITA JANUŠAITĖ iš Vancouver lankėsi pas tėvus Domicelę ir Aleksą Jonušus. Iš Montrealio ji išskrido į Europą

MIRĖ Ieva Makusienė, kuri palaidota iš Šv. Kazimiero bažnyčios ir J. Andriulionis, kuris palaidotas iš Aušros Vartų bažnyčios.

MONTREALYJE lankėsi New Yorkiečiai Ona ir Stasys Kreivėnai, A. Žalaiduonis, J. Alečikas ir S. Drešerienė, kurie svečiavosi pas Drešerius.

JULIJA IR PRANAS MICKAI 20 gegužio savo namuose atšventė 20 metų vedybų sukaktį giminių ir draugų tarpe. Solenizantai apdovanoti vertingomis dovanomis.

Julija ir Pranas susipratę lietuviai visada suteikia reikalingą pagalbą lietuviškiems reikalams.

Kai vienas metais prancūzai atėmė lietuviškai mokyklai patalpas, Mickai priėmė mokyklą į savo namus be jokio atlyginimo.

Jų sūnus Antanas šiemet baigė Dawson kolegiją ir nuo kitų metų stovės universitetą tolimesnėms studijoms.

PATAISA:

Mūsų povestuvinėje padėkoje nr. 1297 praleidome ypatingą padėką V. Sužinskiui, atsiprašome.

Nijolė ir Bronius Bagdžiūnai

sėdėti, kur miegoti, kur mokėję nuomos, namas valgyti... velniop. Sūnų su jo type-

- O tu, šventas pranašas! Išvijau. Žmona liko pusiau durna; nei valgo, nei juokiasi, nei kalba, tik meldžiasi ir meldžiasi...

- Dabar žinai, kodėl aš drebu? Bet tai dar ne viskas. Kitoje beizmento pusėje buvo nuomininko fryzerius su užšaldyta mėsa ir kitais dalykais. Tai, kai šitie drimbos pamatė, kad negalės išvartyti skunkės, kažkas iš jų atidarė fryzerį ir vos skunkė ten išokus, skubiai uždengė...

- Skunkę? Fryzeryje?

- Skunkę nuomininko fryzeryje. Dabar įsivaizduoji, kas išėjo? Nuomininkams turiu užmokėti už mėsą, daržoves, fryzerių, nuomininkai išsikėlė ne-

- Ar nebuvo pas gydytoją? - klausė Mimiulis.

- Visi ją išvaro. Gimes dar vis smirdame.

- Tikrai, Zidor, dabar žinau, iš kur čia toks natvonas kvapas. Išgerk, aš turiu eiti namo... JG.

Kun. V. Rudzinskas,
mirus 1972 m. gegužės mėn. 1 dieną,
Londone, Ont.

MYKOLUI KALVAIČIUI mirus, nuoširdžiai užjaučiamė Kalvaičių ir H. Adomonių šeimas

Janina ir Jonas Adomoniai

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MONTREALIO OTTAVOS LIETUVIŲ SUSITIKIMAS
Ir susipažinimas su nauju Nepriklausomos Lietuvos laikraščio redaktorium įvyks birželio mėn. 18 d. sekmadienį, p. P. Skruibio ūkyje, ruošiamoj Nepriklausomos Lietuvos pirmoje šios vasaros gegužinėje.

Į gegužinę ruošiasi atvykti daugelis lietuvių iš Ottavos, kurių atvykimą organizuoja K. L. B. Ottavos Apylinkės Valdybos pirm. kun. Skilandžiūnas.

Mažoniai kviečiame visus montrealiečius gegužinėje dalyvauti N. L.

LIETUVIŲ DIENOS LEIDINYS

Kanados Lietuvių Dienai ruošti komitetas Montrealyje leidžia Dienos leidinį, kuris išels apie rugpiūčio vidurį.

Lietuvių Dienos leidinyje atsispindės mūsų bendruomeninis gyvenimas ir veikla, ypatingai akcentuojant Jaunimo Metus. Jame Tamstos rasite mūsų jaunimo ansamblių ir sporto klubų nuotraukas ir trumpus aprašymus, Tautos Fondo, Kanados Lietuvių Fondo ir Švietimo Tautbos veiklos apžvalgas.

lietuvių mokyklų, parapijų ir KLB apylinkių sąrašus.

Kanados Lietuvių Dienos leidiniuose reikšmingą vietą užima mūsų profesionalai, prekybininkai ir organizacijos. Už skelbimus – sveikinimus surenkamos sumos įgalina Dienų rengėjus tuos leidinius išleisti neapsunkinant bendros Dienos sąmatos.

JONINIŲ LAUŽAS

Birželio mėn. 24 d. šeštadienį p. P. Skruibio vietoje, L. K. Mindaugo ir Jūrų Neringos šaulių kuopos rengia bendrą Joninių laužą.

Bus programa, apie kuria bus paskelbta sekančiuose N. L. numeriuose.

• Ilgojo savaitgalio metu Br. Kirstukas ir P. Rzevuckas su draugais buvo išvykę į Piskatošeno ežerą žvejoti.

-MONTREALIO PARODOJE "Man and his World" ir šiemet bus įrengtas lietuvių skyrius. Juo rūpinasis komitetas, M. Benišienės vadovaujamas. Šio skyriaus išlaikymui "Litas" paskyrė stambią auką.

• Stp. Kęsgaila. P. Vileiškis, A. Urbonas ir Dalmotas. su žmonėmis išvyko kelių dienų žvejybai į Baskatungo ežerą.

Montrealyje, gegužės 8 - 11, 1972 įvyko Septintoji Tarptautinė "Quantum Electronics - Laser" konferencija. Programoje buvo įrašyti ir turėjo skaityti darbus dvi grupės lietuvių mokslininkų iš Vilniaus universiteto.

1. Programoje C. 5 "Spontaneous and Stimulated Luminescence of Cd Se" J. Vaitkus, R. Baltramiejūnas and V. Niunka, Vilnius State University, Vilnius Lithuanian SSR.

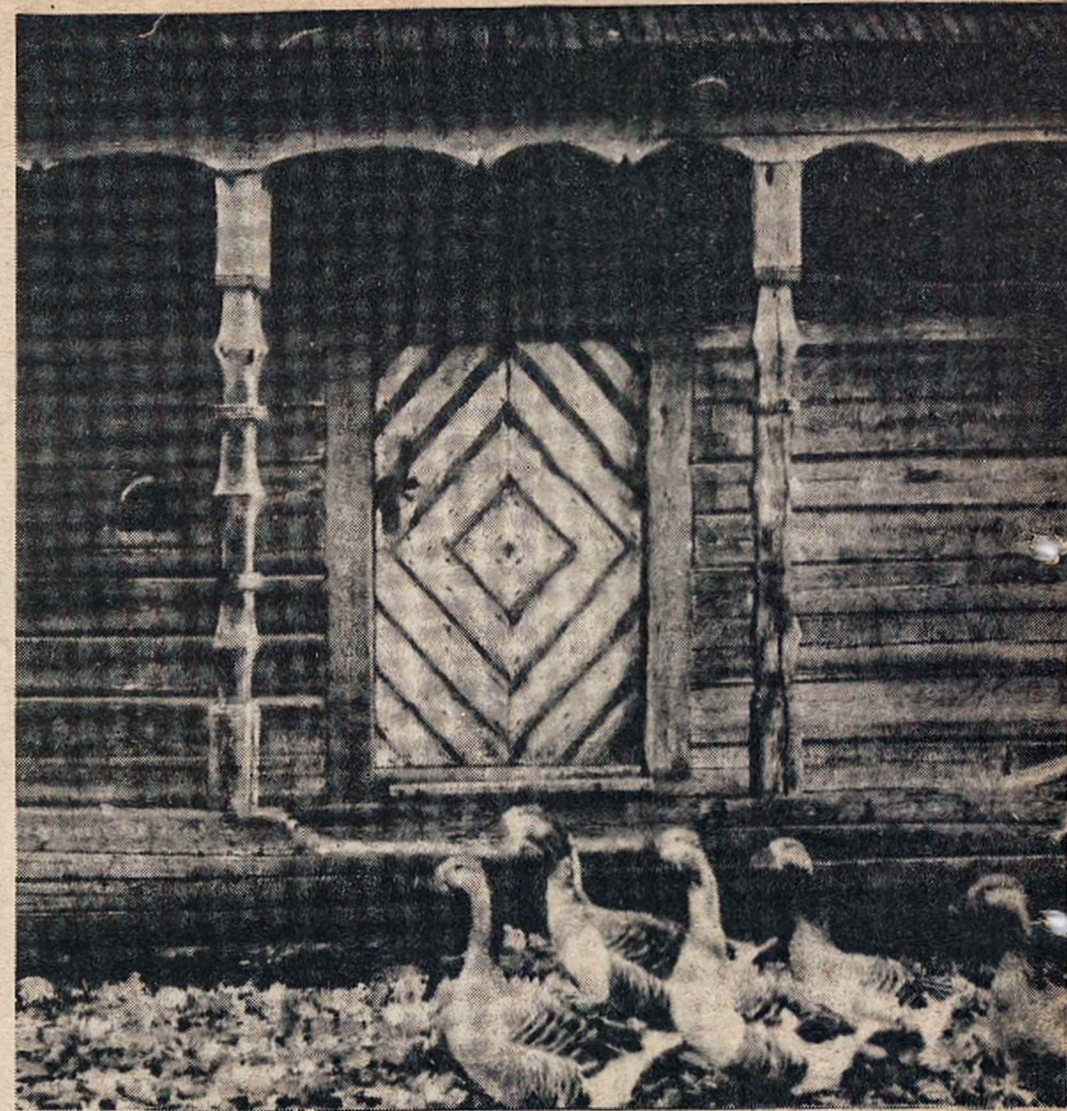
2. Programoje L.3 "Parametric Light Amplification and Oscillation in KDP with Mode Locked Pump" K. Burneika, M. Ignatavičius, V. Kabelka, A. Piskarskas and A. Stabinis, Vilnius State University, Vilnius, Lithuanian SSR.

MYKOLUI KALVAIČIUI MIRUS

Montrealyje, gegužės 16 d. mirė Mykolas Kalvaitis, sulaukęs 83 metų.

Visiems, kurie jį lankė sunkioje ligoje bei pareiškė užuojautą žodžiu ir raštu, o taip pat palydėjo jo karstą į kapines, visiems nuoširdžiai dėkojame. Likome nuliūdę – žmona, dukros, sūnūs, žentas, anūakai.

Kalvaičiai ir Adomoniai

Žąsys prie senoviškos lietuviškos klėtelės.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%	DUODA PASKOLAS:	
Taupomasis s-tas	6.0%	Asmeninės	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 2 metams	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 3 metams	6.75%	Investacines	nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

BIRŽELIO 18 d., SEKMADIENI, P. F. SKRUIBIO VASARVIETĖJE

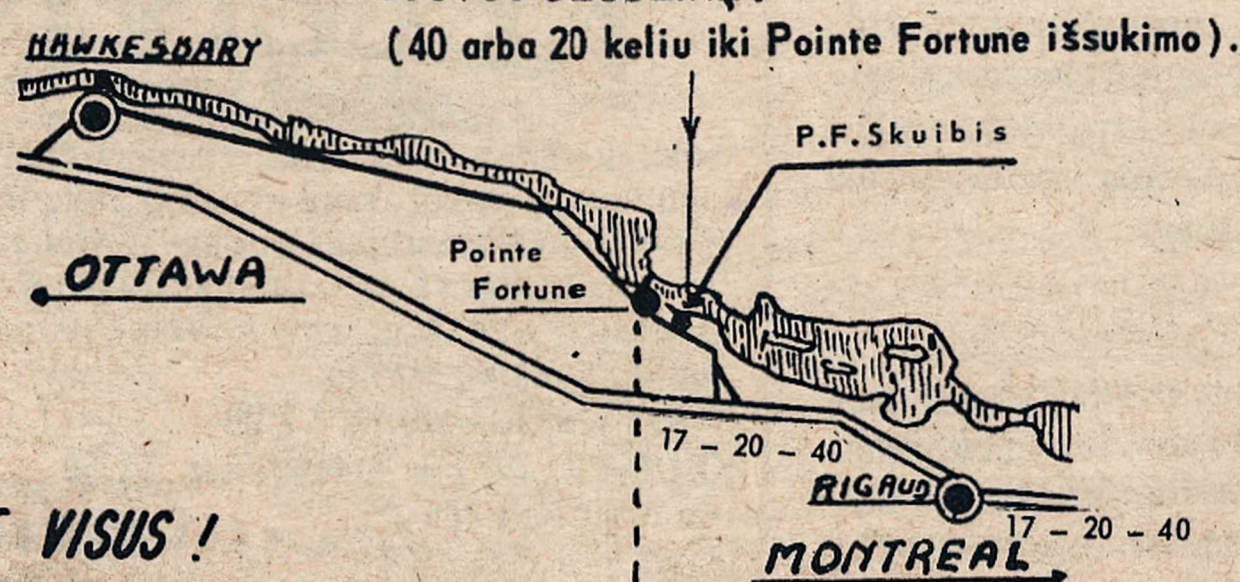
PIRMOJI VASAROS

gegužinė!

KILNUS TIKSLAS: — LIETUVIŠKAI SPAUDAI PAREMTI.

S M A G I P R O G A: — PAMATYTI IŠ DAUGELIO VIETŲVIŲ SENUS PAŽISTAMUS, O TAIP PAT PALIKTI ATMINIMUI DAUGELI VEIDŲ LAIKRAŠČIO PUSLAPIUGSE.

KELIAS Į NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS GEGUŽINĘ:

KVIEČIAME VISUS!